

העשרה בתום יום הלימודים

לגילאי
9-3

יישום דו"ח ועדת טרכטנברג

תלקיט ניהולי-פדגוגי
למנהלי מחוזות, לרשויות, למפקחים
ולצוותים החינוכיים
לשנת הלימודים תשע"ג

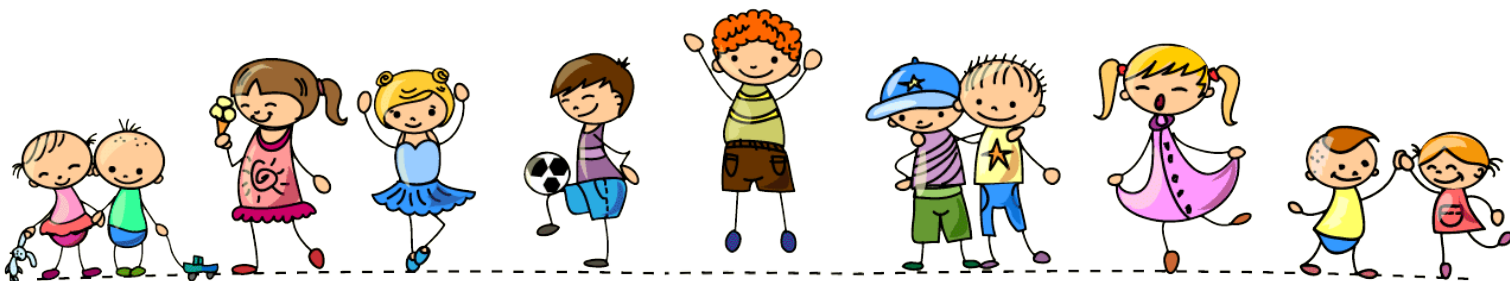

4 עמ'	דבר מנכ"לית משרד החינוך, הגב' דלית שטאובר
5 עמ'	דבר הסמנכ"לית הבכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי, הגב' מיכל כהן
6 עמ'	פתח דבר
7 עמ'	תקציר
8 עמ'	פרק א': מטרות, יעדים ומדדי הצלחה
9 עמ'	פרק ב': מתכונת הפעילות והתכנים
11 עמ'	פרק ג': המשאבים ושילוב התכנית בפעילות המוסד החינוכי
12 עמ'	פרק ד': הפעלת התכנית

נספחים

17 עמ'	הפעילות בגן הילדים	נספח מס' 1 -
31 עמ'	פעילות לימודית בכיתות א'-ג'	נספח מס' 2 -
35 עמ'	פעילות העשרה בכיתות א'-ג'	נספח מס' 3 -
36 עמ'	פעילות הורים ותלמידים	נספח מס' 4 -
38 עמ'	הזנה	נספח מס' 5 -
39 עמ'	דוגמאות לקורסי העשרה הנלמדים בתכנית "אמירים" בחטיבות הצעירות ובכיתות א'-ב'	נספח מס' 6 -
40 עמ'	תכנית ההשתלמות למדריכים בתכנית ההעשרה	נספח מס' 7 -
41 עמ'	מתווה הפעולה ברמת יישוב	נספח מס' 8 -
42 עמ'	מתווה הפעולה ברמת בית ספר	נספח מס' 9 -

פיתוח וכתובה:

גב' יהודית קדש, מנהלת האגף לחינוך יסודי
גב' סימה חדד מה-יפית, מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי
גב' שוש אהרונוב, מנהלת תחום תכניות תוספתיות, האגף לחינוך יסודי

קראו והעירו:

מר חיים הלפרין, מנהל היחידה לתכניות משלימות למידה
גב' חנה שדמי, מנהלת אגף א' שירות פסיכולוגי ייעוצי
מר שמעון הראל, המינהל הפדגוגי
מר קובי טוויל, מנהל אגף שח"ר
מר יורם אדלר, היחידה לתכניות משלימות למידה
ד"ר אסתר ברוקס, מנהלת המחלקה להפעלה פדגוגית אגף לחינוך קדם יסודי

חברי הנהלת האגף לחינוך יסודי:

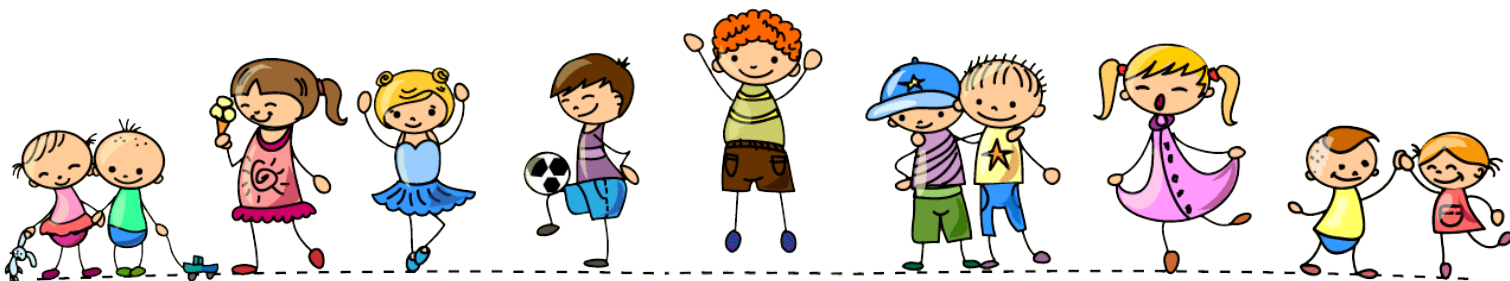
גב' שולה בן נון, סגנית מנהלת האגף לחינוך יסודי
גב' מלכה וידיסלבסקי, מפקחת חטיבות צעירות וממונה על מינהל בית ספרי וסביבות למידה
גב' אתי בוקשפן, מפקחת, מנהלת המחלקה למיומנות יסודי
מר סלאח טאהא, מרכז חינוך יסודי במגזר הערבי
גב' אושרה לרר, ממונה על קידום השיויון בין המינים
גב' אורית צאירי, מרכזת תחום חברתי-ערכי
גב' אנעם מרעי, מרכזת החינוך היסודי במגזר הדרוזי
גב' יעל נדלר, מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד

עריכה לשונית

ציקי רדיאנו

עיצוב גראפי

יעל הייזלר

העשרה בתום יום הלימודים

לגילאי 3-9

4

Ministry of Education
وزارة التربية والتعليم

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

המנהלת הכללית
Director General
المدير العام

משרד החינוך

”קשה לומר מהו הבלתי אפשרי”

כי החלום מאתמול הוא התקווה של היום והמציאות של מחר” (ר' ה' גודאר)

אנשי חינוך יקרים,

שנה"ל תשע"ג שאנו עומדים על סיפה, היא שנה של הזדמנויות אדירות למערכת החינוך. זו"ח ועדת טרכטנברג שאומץ על ידי הממשלה, הביא עימו בשורות חדשות לחברה הישראלית ותקוות גדולות לעתיד טוב יותר. חלומות רבים שביקשנו לממש שנים רבות בעבור ילדינו ותלמידינו, קורמים עור וגידים, ובקרוב מאוד יהפכו למציאות של ממש. עלינו להבטיח שההזדמנויות העומדות לפתחנו, תנוצלנה באופן מיטבי ותשמשנה עוגן לתמורה מערכתית משמעותית ולקיזום פני החברה בישראל.

התלקיט המוגש לכם בזאת, עוסק ביישום ההמלצה להפעיל במוסדות החינוך, בתום יום הלימודים, תכנית העשרה לילדים בגילאי 3 - 9. העשרה תהא מושתתת על ראייה הוליסטית של הילד וצרכיו ותכוון למתן מענים המרחיבים את שוויון ההזדמנויות בחינוך והמצמצמים את הפערים. הגיל הצעיר הוא קריטי להבניית בסיס רחב ומוצק של יכולות גנריות, ידע וכישורים, והארכת מסגרת השהות של התלמידים במוסדות החינוך, תסייע לנו בהבנייתו.

בתלקיט תמצאו מתווה הכולל את ההיבטים השונים של היישום החל ברמה הפדגוגית, דרך הרמה הארגונית וכלה ברמה התקציבית. הקפדה על ביצוע מסודר ושיטתי של התכנית תסייע בהשגת היעדים הרצויים ותפחית את הקשיים ביישומה. מערכת החינוך משקיעה בשנים האחרונות מאמצים רבים בשיפור ההישגים ובקיזום המצוינות. תכנית זו היא צעד נוסף בדרך אל המטרה.

אני מבקשת להודות לצוות המינהל הפדגוגי, לעומדת בראשו, הגב' מיכל כהן ולכל השותפים שסייעו בגיבוש התכנית ובהיערכות להוצאתה לפועל.

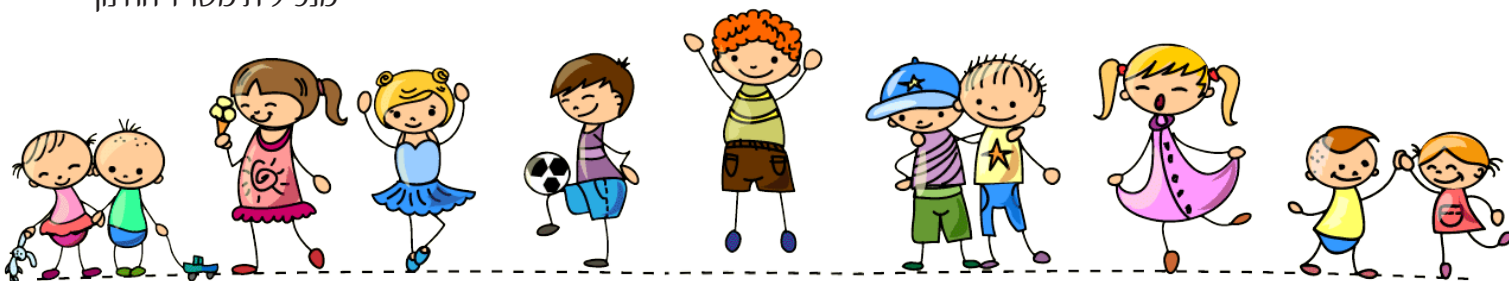
לכל העושים ושעוד יעשו במלאכת היישום ברכת הצלחה ויישר כוח!

בכבוד רב,

ד"ר דליה שטאובר

דלית שטאובר

מנכ"לית משרד החינוך

הסמנכ"לית הבכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי, הגב' מיכל כהן

שלום רב,

בימים אלה מסתיימת ההיערכות ליישום המלצות דו"ח טרכטנברג בדבר העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9 במערכת החינוך, וזו ההזדמנות להודות לכל השותפים.

היציאה המשותפת ליישום המהלך נעשתה לאחר חשיבה מקיפה שנועדה לתת מענה איכותי לצורכי הלומדים בהיבט הלימודי, החברתי, הרגשי, ההתנהגותי ובתחום ההזנה.

בהיערכות להפעלת התכנית התייחסנו להיבטים הארגוניים, התקציביים, התפעוליים והפדגוגיים מתוך מגמה ורצון להמשיך ולקדם את המטרה שהצבנו במערכת לפיה "מערכת החינוך תחתור לקידום מצוינות, לשיפור בהישגים ובאיכות החינוכית ולצמצום הפערים החברתיים". מטרה שהוצבה כמטרת על במסגרת התכנית האסטרטגית המערכתית של משרד החינוך.

מסגרות ההעשרה בתום יום הלימודים יופעלו בשנת הלימודים תשע"ג עבור תלמידים בגילאי 3-9 הנמצאים בני הילדים ובכיתות א'-ג' בבתי הספר באשכולות החברתיים-כלכליים 1-3.

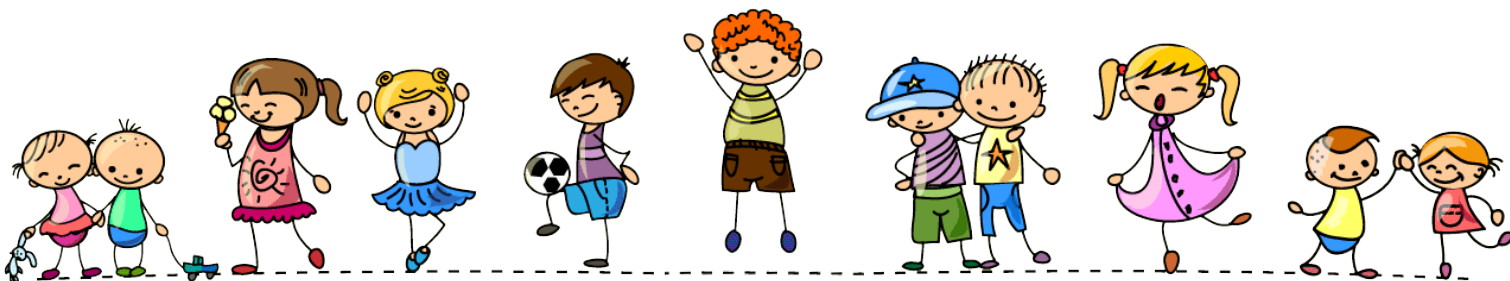
באשכולות אלה יהיו כלל התלמידים בגני הילדים הציבוריים ובבתי הספר המתוקצבים על ידי משרד החינוך זכאים לסבסוד מלא של העשרה בתום יום הלימודים בימים א'-ה' עד השעה 16.00. הפעילות תיושם בהדרגה בכל האשכולות החברתיים-כלכליים, במהלך 5 שנים הקרובות.

כמו בכל תכנית אחרת גם הפעם הגדרנו ממדי הצלחה. בממדים אלו הדגשנו את מידת ההלימה בין המענים הדיפרנציאליים שניתנו לבין הצרכים שמופו; את חשיבות שביעות רצון ההורים והלומדים מהתכנית, ובעיקר את הצורך לשלבה באופן אינטגרלי בתהליכי התכנון, הביצוע וההערכה של תכנית הפעילות הכוללת בגן ובבית הספר. הכול - מתוך אמונה שמדובר בפעילות העשרה שתהווה חלק אינטגרלי מהתפיסה החינוכית הכוללת של המוסד החינוכי.

יישום מוצלח

מיכל כהן

סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9

פתח דבר

למנהלי המחוזות ולמפקחים
למנהלי אגפי החינוך ברשויות
למנהלים, לגננות ולצוותים החינוכיים

שלום רב,

אנו מגישים לכם את התלקיט הניהולי-פדגוגי לניהול פעילויות ההעשרה בתום יום הלימודים לתלמידים בגילאי 3-9. בתלקיט שלהלן יפורטו ההיבטים הפדגוגיים של התכנית: מטרות, יעדים, מדדים, מתכונת הפעילות והתכנים, המשאבים ושילוב התכנית בפעילות המוסד החינוכי, הפעלת התכנית - אבני דרך וסטנדרטים. הפעילות בבתי הספר תכלול את הרכיבים הבאים: פעילות לימודית ופעילות העשרה חברתית וחינוכית בקבוצות קטנות, תמיכה טיפולית פרטנית/קבוצתית בצרכים רגשיים/חברתיים/התנהגותיים, פעילות תלמידים והורים והזנה. בגני הילדים תכלול הפעילות העשרה, למידה, טיפול בפרט, פעילות הורים וילדים, הזנה. מנהל ביה"ס והצוות החינוכי יגבשו את תכנית הפעילות למסגרות ההעשרה בהתאם לצרכים ויקבלו את אישור הפיקוח. בגני הילדים תגובש התכנית בוועדת ההיגוי היישובית בתיאום עם הפיקוח על הגנים ובאישורו.

את התלקיט תלווה מצגת היערכות ואתר אינטרנט שכתובתו: www.edu.gov.il/yomale

לחומרים פדגוגיים-ניהוליים ולהבהרות נוספות ניתן לפנות לאתרים של אגפי הגיל וליחידה לתכניות משלימות במינהל הפדגוגי.

נשמח לשמוע מכם על תהליך היישום, על הצלחות, ועל קשיים וכן הארות והמלצות.

בברכה ליישום מושכל ומוצלח.

חיים הלפרין

מנהל היחידה לתכניות משלימות

יהודית קדש

מנהלת האגף לחינוך יסודי

סימה חדד מה-יפית

מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי

העשרה בתום יום הלימודים

לגילאי 3-9

7

תקציר

בהתאם להחלטת הממשלה לאמץ את המלצות דו"ח טרכטנברג ולסבסד העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9, נערכת מערכת החינוך ליישום מדורג של ההמלצות בפריסה בת חמש שנים החל משנה"ל תשע"ג.

בשנה"ל תשע"ג תופעלנה בגני הילדים הציבוריים ובבתי הספר המתקצבים על ידי משרד החינוך מסגרות ההעשרה. מסגרות אלו יתקיימו בימים א-ה מתום יום הלימודים עד השעה 16.00. מסגרות אלו מיועדות לילדים בגילאי 3-9 הנמצאים בגני הילדים ובכיתות א'-ג' בבתי הספר באשכולות למ"ס 1-3. כלל הילדים באשכולות אלה יהיו זכאים לסבסוד מלא.

מסגרת הזמן המוקצית לפעילויות ההעשרה בימים א-ה' תותאם לכל מוסד: לזמן סיום הלימודים הפורמאלי ולתכניות להארכת יום הלימודים הפועלות בו.

הפעילות בבתי הספר תכלול את הרכיבים הבאים: פעילות לימודית ופעילות העשרה חברתית וחינוכית בקבוצות קטנות, תמיכה טיפולית פרטנית/קבוצתית בקשיים רגשיים/חברתיים/התנהגותיים, פעילות תלמידים והורים והזנה. **בגני הילדים** תכלול הפעילות העשרה, טיפול בפרט, פעילות הורים וילדים, הזנה.

ההפעלה תתבצע באמצעות זכיון, והפעילות תתקיים במוסדות החינוך. המדריכים בתכנית יהיו:

- עובדי הוראה בפועל המעוניינים בעבודה נוספת בהעסקת הזכיון

- סטודנטים

- מדריכים מומחים בתחומים שונים

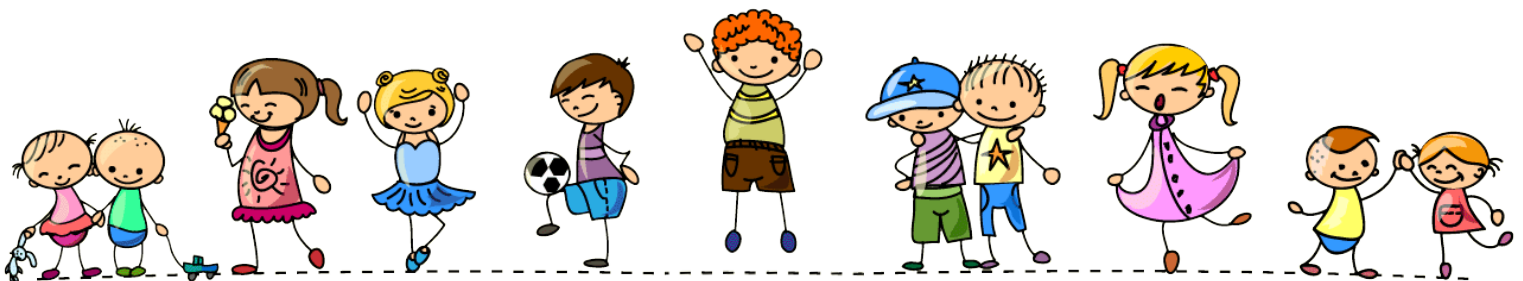
- מפעילי צהרונים נבחרים

הרכז הבית ספרי ייבחר על ידי המנהל מתוך צוות בית הספר ויועסק על ידי הזכיון.

גיוס המדריכים של התכנית באחריות הזכיון ובסיוע הרשויות המקומיות ובתיאום עם מנהל ביה"ס.

המדריכים בפעילות שאינם עובדי הוראה קבועים במשרד, יעברו השתלמות בהיקף 30-60 שעות שתכלול גם ליווי לאורך השנה.

המנהל והצוות החינוכי יגבשו את התכנית למסגרות ההעשרה בהתאם לצרכים ויקבלו את אישור הפיקוח. בגני הילדים תגובש התכנית בוועדת ההיגוי היישובית בתיאום עם הפיקוח ובאישור.

מטרה מרכזית

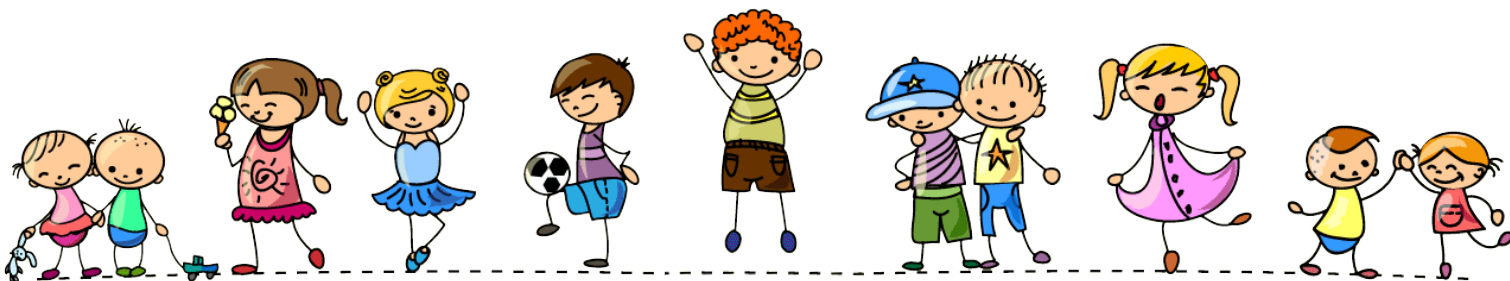
צמצום פערים חינוכיים בין תלמידים שונים בגילאי 3-9 כמנוף למוביליות חברתית תוך מתן מענה איכותי ומקיף לצורכי תלמידים שונים בתחום הלימודי, החברתי, הרגשי, ההתנהגותי וההזנה.

יעדים

- מתן תמיכה לימודית בהתאם לצורכי התלמיד: טיפוח כישורי למידה, תגבור, טיפוח מצויינות, הטרמה, העשרה, הכנת שיעורי הבית (בביה"ס).
- מתן תמיכה טיפולית - רוחתית ללומדים בעלי קשיים בתחום החברתי, רגשי, התנהגותי.
- חשיפה והתנסות חווייתית בתחומים שאינם בתכנית הליבה והרחבה והשלמה של התכנית: חוגי עניין בתחומי האומנויות, הספורט, החינוך הסביבתי, מעורבות חברתית וכד'.
- חיזוק הקשר תלמידים-הורים - צוות חינוכי באמצעות פעילויות משותפות: מועדוני קריאה, מופעי תרבות וכו'.

מדדי הצלחה

- הלימה גבוהה בין המענים הדיפרנציאליים/הקבוצתיים שניתנו לבין הצרכים שמופ.
- שביעות רצון גבוהה של ההורים והתלמידים מהתכנית.
- שילוב התכנית באופן אינטגרלי בתהליכי התכנון, הביצוע וההערכה של תכנית הפעילות הכוללת של הגן/ביה"ס.

פרק ב' מתכונת הפעילות והתכנים

1. כללי

התכנית המוצעת כוללת העשרה בתום יום הלימודים הפורמאלי בימים א'-ה' לכלל התלמידים בבתי הספר הרשמיים, בגנים ובכיתות א'-ג' (גילאי 3-9) באופן שהפעילות המוסדית תסתיים בשעה 16:00. הגורמים השותפים להפעלה הם משרד החינוך, הרשות מקומית והמוסד החינוכי.

2. תכנים

התכנית תכלול את הרכיבים שיפורטו להן:

- פעילות לימודית ופעילות העשרה חינוכית וחברתית בקבוצות קטנות
- תמיכה טיפולית פרטנית/קבוצתית בקשיים רגשיים/חברתיים/התנהגותיים
- פעילות תלמידים והורים
- הזנה

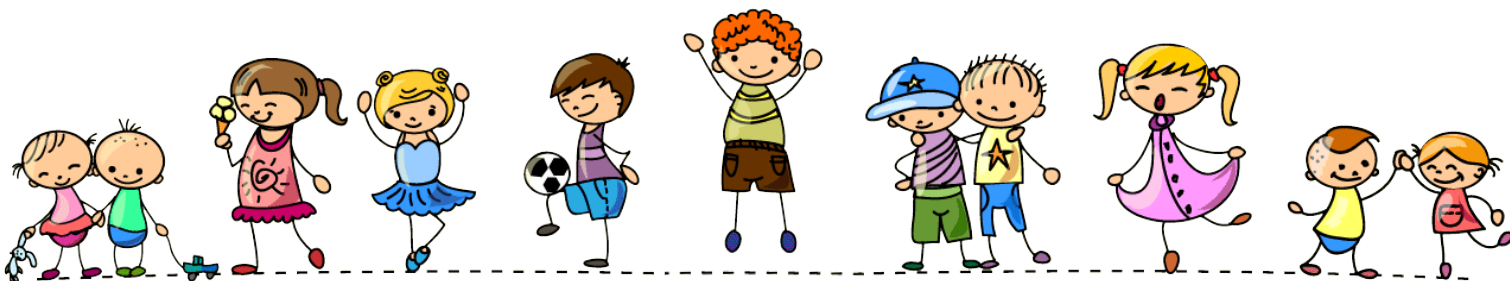
פעילות לימודית ופעילות העשרה חינוכית וחברתית

בגן הילדים

הפעילות בגן הילדים תתמקד בהעשרה בתחומי עניין מגוונים, נוספים/משלימים לליבה וכן בפעילות הפגתית. תכנון הפעילות יהיה על פי סדר היום בגנים המאריכים את יום הלימודים: מכלול חינוכי, מענה לצרכים אינדיבידואליים, תכניות העשרה, איזון, המשכיות, שיתוף, ראה נספח מס' 1: "הפעילות בגן הילדים".

בכיתות א'-ג'

הפעילות בכיתות א'-ג' היא בהיקף של 30%-40% מהשעות ותתמקד בתגבור, בהטרמה, בהעשרה, בשיעורי בית בתחומי הליבה, בטיפול כישורי למידה, בטיפול מצוינות, ראה נספח מס' 2: "פעילות לימודית בכיתות א'-ג'".
פעילות ההעשרה בהיקף של 60%-70% מהשעות תכלול חוגים בתחומי עניין מגוונים בתחומים נוספים/משלימים לליבה בתחומי האומנויות, הספורט, החינוך הסביבתי, מעורבות חברתית וכד'. פירוט בנספח מס' 3: "פעילות העשרה בכיתות א'-ג'".
הפעילות תתקיים בהתאם למיפויים ולתחומי העניין ובהלימה למדיניות, למטרות וליעדים של משרד החינוך תוך הפעלת שיטות ואסטרטגיות הוראה המתאימות לאוכלוסיות התלמידים המגוונות ותלויה במעקב אחר ההתקדמות.

תמיכה פרטנית בתחום הרגשי, ההתנהגותי, החברתי והלימודי

פעילות תמיכה לתלמיד בודד או לקבוצות תלמידים קטנות בעלי צרכים רגשיים/ התנהגותיים/ לימודיים דומים תתבצע על ידי גורמים מקצועיים בהפניית היועץ או הפסיכולוג של בית הספר.

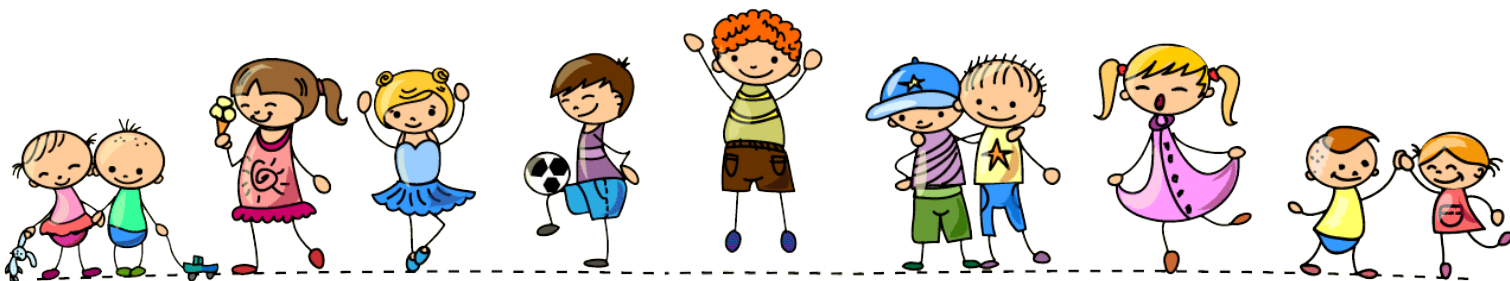
ג. פעילות הורים ותלמידים

מפגשי מורים, הורים וילדים הם אירוע חשוב בכל מישורי העשייה של מעגל החיים הבית-ספרי. מפגשים כאלה יכולים להתקיים בזמנים שונים (כמו: בתחילת השנה, במהלך השנה, בסיכום השנה) ובמסגרות מגוונות, כמו: מפגש כיתתי, מפגש רב-גילאי, מפגש שכבתי וקהילתי.

מפגשים משותפים להורים וילדים עשויים לשמש הזדמנות ומנוף ליצירת דיאלוג חוויתי מתמשך ומעצים שבו כל השותפים יוצאים נשכרים, כשהדגש הוא על תקשורת בין-אישית המאפשרת שיתוף ושותפות.
ראה נספח מס' 4: "פעילות הורים ותלמידים".

הזנה

ארוחת צהריים חמה ומזינה תוגש לכל הילדים בכל אחד מימי הפעילות במשך חצי שעה. הארוחה מהווה מרכיב חינוכי חשוב ביצירת אקלים חיובי ומטפח, ויש להתייחס אליה בהיבטים שונים (חברתיים, רגשיים, התנהגותיים, תרבותיים, מוטוריים, תחושתיים ועוד).
ראה נספח מס' 5: "הזנה".

פרק ג' המשאבים ושילוב התכנית בפעילות המוסד החינוכי

1. המשאבים הכלולים בתכנית ברמת מוסד חינוכי

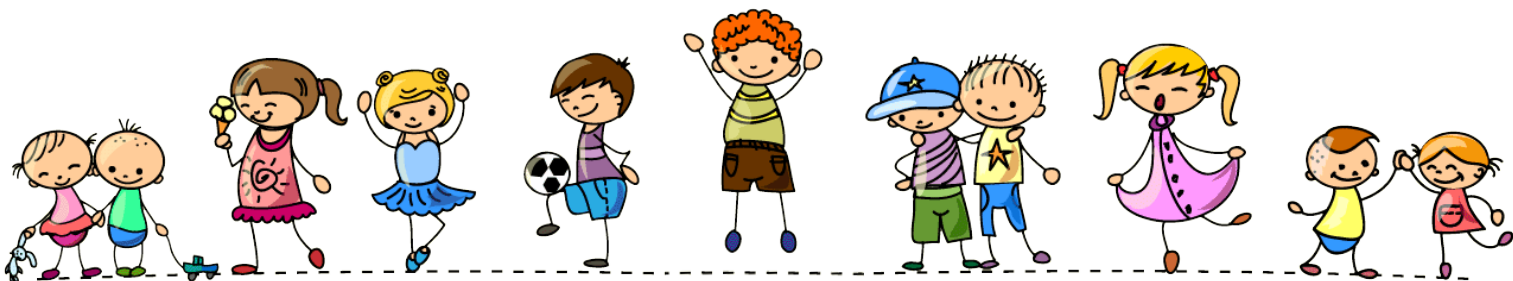
- מסגרת שעות אפקטיביות (שאינן שעות תקן) תיקבע בהתאם לתכניות הארכת יום הלימודים המופעלות במוסד החינוכי. ניצול השעות יכלול בקדימות ראשונה את הארכת יום הלימודים בימים א-ה' עד שעה 16.00. יתרת השעות ישמשו לפיצול לקבוצות קטנות, לטיפולים פרטניים/קבוצתיים.
- שעות מתוקצבות מיועדות להפעלת רכז בית ספרי.
- תקציב לפעילות הורים וילדים.
- תקציב לאמצעי הוראה, לציוד ולחומרים מתכלים.

2. המשאבים הכלולים בתכנית ברמה יישובית

- תקציב להפעלת רכז יישובי או לכמה יישובים - בהתאם להיקף.

3. שילוב התכנית בפעילות המוסד החינוכי

- א. התכנית תשולב בפעילות הכוללת של המוסד החינוכי. כל רכיביה יופיעו בתכנית הפעילות הבית ספרית שתובא לאישור המפקח הכולל. מנהל ביה"ס והרכז הבית ספרי יהיו אחראים על התכנית, על יישומה ועל תוצאותיה.
- ב. הוועדה היישובית (ראה להלן סעיף ד' 2,1) ומנהל בית הספר יאגמו את כל התכניות והמשאבים העומדים לרשות בית הספר כדי למנוע כפילות מיותרת, כדי לנצלם בעילות מירבית וכדי לתת מענה מותאם לצרכים מגוונים של תלמידים רבים ככל האפשר.
- ג. ככל שיש כפילות במשאבים המוקצים לשכבות א-ג, תתקיים חשיבה כיצד ניתן להסיט משאבים קיימים אחרים לטובת תלמידי כיתות ד'-ו', לדוגמא: תכניות תוספתיות שונות, תכניות מסל התכנית הלאומית לטיפול בילדים ובנוער בסיכון, מתנדבים, חונכים - הכול, כמובן, בכפוף להנחיות משרד החינוך.
- ד. השעות הפרטניות הניתנות בהמשך ליום הלימודים הפורמאלי, תשמשה כמשאב נוסף לפיצול קבוצות.
- ה. בתי"ס לחינוך מיוחד - בבתי ספר לחינוך מיוחד תופעל ההעשרה בתום יום הלימודים כמפורט בפרק ג.1. מתכונת התכנים עשויה להיות שונה מבתי"ס בחינוך הרגיל והנחיות מפורטות תימסרנה בהמשך.
- ו. אקלים בטוח - חוזר מנכ"ל תש"ע 1(א) - "קידום אקלים בטוח והתמודדות עם אלימות במוסדות חינוך" תקף גם בשעות ההעשרה המתקיימות בבית הספר. ניתן לשער שלחלק מהתלמידים, בעיקר לאלה עם בעיות התנהגות, עלול להיות קשה יותר בשעות אלה. חשוב להבהיר לכלל התלמידים ולהורים שהתקנון של בית ספר הנשען על חוזר זה חל גם על שעות אלה. מוצע שמחנכת הכיתה והיועצת ימפו את התלמידים עם בעיות ההתנהגות וידאגו לפזר אותם בין הקבוצות. במסגרת שעות ההעשרה ניתן לקיים קבוצות להתערבות טיפולית ללמידים שיש להם בעיות התנהגות. מוצע לבחון שילוב של תכניות הלקוחות מהתכנית לילדים ונוער בסיכון, מתכניות אגף שח"ר, כמו: חדרי שלווה, טיפול באומנויות, טיפול במודל עוצמה, כתת מל"א.

פרק ד' הפעלת התכנית

1. מודל ההפעלה

הפעלת התכנית תיעשה בגנים ובבתי הספר על ידי משרד החינוך באמצעות זכיון ובשיתוף הרשויות המקומיות. כל יישוב יקים ועדת היגוי יישובית שתכלול את נציגי משרד החינוך במחוזות, את נציגי הרשות המקומית, את נציגי המוסד החינוכי ואת נציגי הצוות הפדגוגי של הזכיון [הרכז היישובי]. הוועדה היישובית תבנה את התכנית היישובית על כל היבטיה הפדגוגיים, הניהוליים, התקציביים והתפעוליים ותהיה אחראית לביצוע ולבקרה בהתאם לרכיבי התכנית המוצעת, מדיניות משרד החינוך ויעדי וצרכי היישוב.

התכנית חייבת לקבל את אישורי הפיקוח הכולל במחוז. בכל בית ספר תוקם ועדת היגוי מוסדית שתנהל על ידי מנהל בית הספר. מנהל ביה"ס יוביל בשיתוף עם הרכז הבית ספרי את כתיבת התכנית הבית ספרית, את אישורה על ידי הפיקוח, את ביצועה ואת הערכת הביצוע והתפוקות. מנהל ביה"ס והרכז יהיו שותפים בגיוס כוח האדם הנדרש.

2. אבני דרך וסטנדרטים בהפעלת התכנית

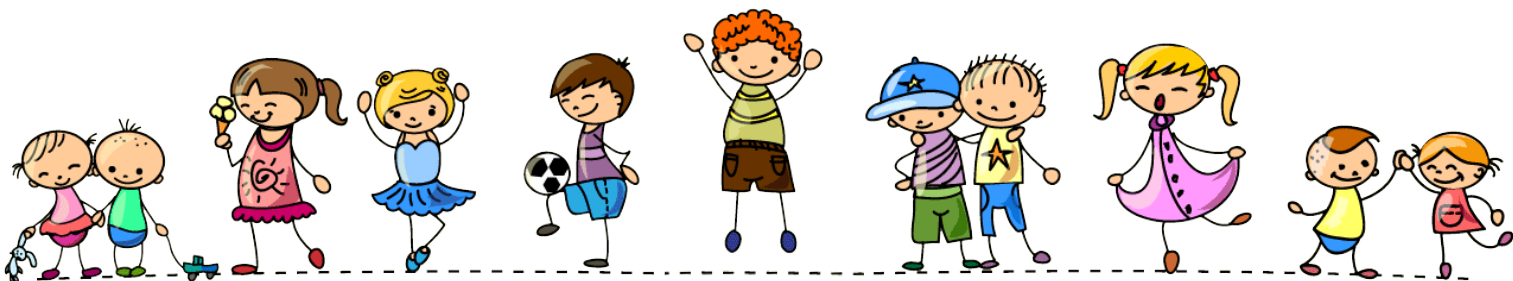
מנגנוני ההפעלה

א הקמת ועדת היגוי יישובית

כל יישוב יקים ועדת היגוי יישובית האחראית על שילוב מסגרות היום הלימודיות התוספתיות בהתאם למדיניות וליעדי משרד החינוך ובהלימה למדיניות הכוללת של היישוב. ועדת ההיגוי היישובית מהווה גורם פדגוגי מינהלי ותתכנס שלוש עד ארבע (3-4) פעמים בשנה. מנהל אגף החינוך ברשות הוא יו"ר הוועדה. ביישוב שבו פועל צוות היגוי רווחה חינוכית/שיקום שכונות/התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון, מומלץ ליצור ממשקי עבודה ושיתוף בחשיבה הכוללת על היישוב ובכך לאפשר איגום משאבים ושיתפות עם כל הגורמים המטפלים.

תפקידי הוועדה:

- הצגת יעדי היישוב לשנת הפעילות.
- מיפוי תכניות עירוניות לתיאום, לאיגום מושכל ולמניעת כפילויות.
- בניית תכנית יישובית הנובעת מהיעדים אליהם מבקש היישוב להגיע.
- הגדרת תפוקות איכותיות וכמותיות ומעקב אחר מידת השגתן.
- קביעת הסדרי הזנה ומעקב אחר ביצוען.
- ועדת ההיגוי תסתייע ברכז היישובי, המתאם מטעם הזכיון, בבניית התכנית.
- רכז היישוב יגיש את התכניות למינהלת התכנית לאישור כולל.

התכנית היישובית

התכנית היישובית כלול:

- פירוט של כל הפעילויות והתכניות התוספתיות הפועלות בשלב זה ביישוב במהלך כל יום הלימודים ומקורותיהן התקציביים.
 - קביעת סדרי העדיפות תוך התייחסות למקורות התקציב.
 - פירוט התכניות והפעילויות לשנה הקרובה במסגרת התכנית.
 - חלוקת התקציב לתכניות העשרה שנבחרו לשנת הלימודים הקרובה.
- התכנית היישובית תיבנה ע"י ועדת ההיגוי היישובית בסיוע הרכז היישובי ותוגש באמצעותו לאישור למינהלת התכנית. התכנית חייבת לקבל אישור של הפיקוח הכולל במחוז. כל יישוב יגדיר לגבי כל מוסד את תכנית הפעילות תוך התאמתה ליעדי התכנית ומרכיביה.

הרכז היישובי

הרכז צריך להיות בעל תעודת הוראה ותואר ראשון, בעל יכולות פדגוגיות, ארגוניות, ניהוליות ובין אישיות גבוהות המוכחות בניסיון והמלוות בחוות דעת ובעל ידע נרחב בתהליכי הוראה למידה הערכה.

תפקידיו:

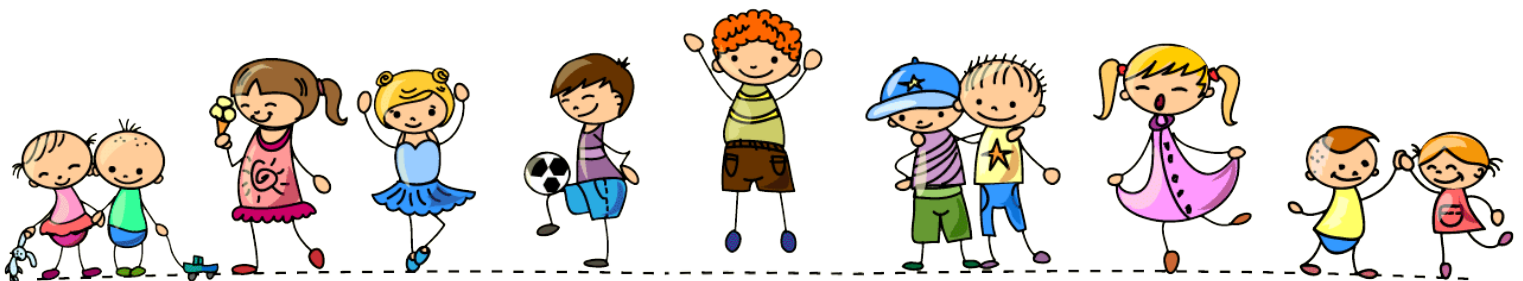
1. תמיכה בנושאים פדגוגיים וארגוניים בהתאם לצורכי ביה"ס.
2. זמינות לפניות של רכז/מורי התכנית למתן עזרה בקשיים שעולים במהלך העבודה.
3. ארגון שלושה מפגשים שנתיים לפחות לרכזים הבית ספריים שבתחום אחריותו.

הקמת ועדת היגוי מוסדית

ועדת היגוי בית ספרית תוקם ותנוהל על ידי מנהל בית הספר. הרכב הוועדה יהא כלהלן: מנהל בית הספר, מחנכי הכיתות הרלוונטיים, יועץ בית הספר, פסיכולוג בית הספר, רכז חברתי, רכז התכנית בבית הספר והרכז היישובי. מפקח ביה"ס יוזמן להשתתף בוועדה אחת למחצית השנה.

תפקיד ועדת ההיגוי הבית ספרית

1. מיפוי צורכי התלמידים המשתתפים בתכנית
 2. איתור המורים/המדריכים המתאימים
 3. בניית תכנית עבודה לימודית-חברתית התואמת את הצרכים
 4. קביעת מדדי ההצלחה וכלי הערכה ומדידה
- הוועדה תיפגש במהלך שנת הלימודים אחת לחודש במטרה לבדוק את ההלימה בין הישגי התלמידים בפועל לבין מדדי ההצלחה שנקבעו. תכניות העבודה האישיות תעודכנה על פי ממצאי בדיקות אלו.

השותפים בתכנית הבית ספרית

א מנהל ביה"ס

יהיה מעורב בכל תהליכי ההכנה (טרום תכנית) והפעלת התכנית, ישתתף באופן פעיל בהטמעת התכנית, יראה ויראו אותה כחלק בלתי נפרד מאחריות ביה"ס. מנהל ביה"ס יאגם את כלל המשאבים והתכניות העומדות לרשותו ממקורות שונים, ויתאים אותן ליעדים השונים ולאוכלוסיות השונות.

תפקידיו:

בחירת רכז בעל כישורים הולמים, גיוס כוח אדם מצוות ביה"ס, מעקב אחר ניהול התקציב, קשר רציף ועדכני עם הרכז, קביעת ישיבות מובנות עם הרכז הבית ספרי לפתרון בעיות/לטיפול בקשיים, גיוס משאבים נוספים לטובת התכנית, מעקב אחר השגת יעדי התכנית לפי מדדי ההצלחה שהוגדרו באמצעות מיסוד פורום בין מקצועי קבוע בראשותו. בפורום ישתתפו פסיכולוג ביה"ס, עו"ס, יועצת ביה"ס, רכז/ת התכנית בביה"ס, מרכזי שכבה ומחנכי כיתה, לפי הצורך.

ב רכז בית ספרי

רכז התכנית בבית הספר חייב להיבחר מתוך הצוות החינוכי הקבוע של ביה"ס ויהיה בעל יכולות פדגוגיות, ארגוניות ובין אישיות גבוהות ובעל ידע נרחב בתהליכי הוראה, למידה הערכה.

תפקידיו:

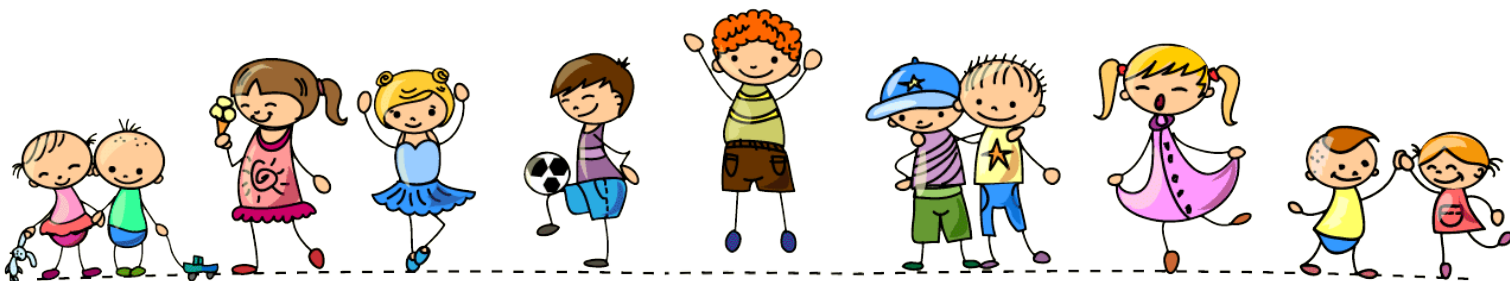
גיבוש תכנית עבודה בית ספרית; בדיקת תכניות ההוראה של מדריכי התכנית בראייה מערכתית; נוכחות בשיעורים; מתן משוּב הולם למורים תוך תיעוד ומעקב אחר שיפור בהישגי התלמידים; זימון דיאלוג קבוע ומתועד ברציפות בין מדריכי התכנית לצוות החינוכי של ביה"ס; תיאום שוטף עם מנהל בית הספר ועם רכזי תחומי הדעת בבית הספר; ניהול שיחות אישיות מתוכננות עם התלמידים ותיעוד עיקרי הדברים; עמידה בקשר שוטף עם ההורים ושילובם בפעילויות ובדיונים בהתאם לצורך.

ג המדריכים בתכנית

עובדי הוראה בפועל (המעוניינים בעבודה נוספת בהעסקת הזכייין); סטודנטים; מדריכים מומחים בתחומים שונים; מפעילי צהרונים נבחרים.

תפקידי המדריכים:

הכנת תכנית עבודה לקבוצה/אישית לכל תלמיד וביצועה תוך הפעלת תהליכי הערכה שוטפים לפחות אחת לחודשיים; דיווח לרכז על הישגי התלמידים ועל תהליכי ההוראה והלמידה במסגרת התכנית; השתתפות בישיבות קבועות של מדריכי התכנית עם הרכז הבית ספרי בהם יהיה נוכח רכז מקצוע על-פי הצורך אחת לחודש; עדכון ההורים מעת לעת לגבי פעילות ילדם במסגרת התכנית מבחינה לימודית, חברתית והתנהגותית.

שילוב כוח - אדם בתכנית

כוח האדם הפדגוגי בתכנית יגויס בעדיפות ראשונה מכוחות ההוראה הקיימים במוסדות בהם פועלת התוכנית תכנית, המעוניינים לעבוד בעבודה נוספת, כמו כן ניתן יהיה להעסיק סטודנטים ומדריכים מומחי תחום - הכול תוך שיתוף ובתיאום עם מנה ביה"ס. הזכיין מופקד על גיוס כוח האדם ועל הפעלת התכנית וכן על העסקת המדריכים והצוות החינוכי, על כל ההשתמעויות החוקיות הנובעות מכך. אישור להפעלת התכנית מותנה בכ"א העומד בקריטריונים המאושרים.

השתלמות וליווי של המדריכים

המינהל הפדגוגי והמינהל להכשרה ופיתוח מקצועי לעו"ה יהיו אחראים על הפרטים הבאים:

1. ניסוח מתווה ההכשרה/ההשתלמות ועל הליווי של העובדים שיגויסו

2. אישור הגוף החינוכי שייבחר ע"י הזכיין לביצוע ההכשרה/ההשתלמות והליווי.

ככלל, הגופים שיאשרו להכשיר, להעביר השתלמות וללוות את העובדים שיגויסו ע"י הזכיין, הם:

א. גופים המאושרים ומפוקחים ע"י המל"ג

ב. מרכזי הפסג"ה של משרד החינוך

ג. מרכזי ההשתלמות של ארגוני המורים

ד. מרכזי ההשתלמות של מרכז השלטון המקומי

העיקרון המנחה הוא שהזכיין יתקשר עם גוף מכשיר או מבצע השתלמות. המשרד יאשר את הגוף וכן את תכנית ההשתלמות עפ"י המתווה שנקבע.

תקיימנה שתי מסגרות הכשרה: מסגרת בת 30 שעות פרונטליות למועמדים בעלי ניסיון בעבודה חינוכית משלימה ומסגרת בת 60 שעות, שתכלול שעות פרונטליות ושעות ליווי וסדנאות ניתוח אירועים, למועמדים חסרי ניסיון בעבודה חינוכית משלימה. התכנית תכלול ארבע חטיבות:

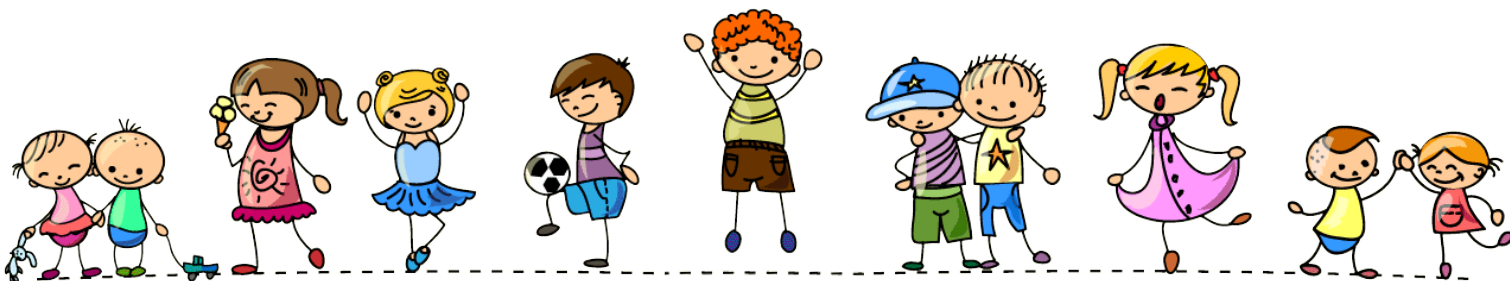
• חטיבה א': מבוא לחנוך ולהוראה (ימים מרוכזים)

• חטיבה ב': השדה החינוכי - תיאוריה ופרקטיקה (ימים מרוכזים)

• חטיבה ג': המעשה החינוכי - היום יומי - סדנאות (ימים מרוכזים)

• חטיבה ד': (לקבוצת חסרי הניסיון בלבד): ליווי הבוגרים לאחר כניסתם לעבודה (סדנאות בימים בודדים במהלך שנה"ל).

פירוט הנושאים בכל חטיבה יותאם לקבוצות הגיל (ראה נספח מס' 7).

הארוחה תעמוד בסטנדרטים הנדרשים של איכות המזון והכשרות כפי שנקבעו על ידי משרד הבריאות והרבנות הראשית. ההזנה תסופק על ידי קבלנים שאושרו, לאחר מרכז, על ידי משרד החינוך. הארוחה תוגש בחמגשית או בתפזורת כפי שייקבע בוועדות ההיגוי היישוביות.

לשם הפעלה מלאה ומבוקרת של תהליך ההזנה קבע משרד החינוך את התפקידים הספציפיים של קבלן תכנית ההזנה ושל קבלן התכנית וכן את הממשקים ביניהם.

1. אמצעי הוראה וחומרי לימוד

2. ציוד וחומרים מתכלים

3. תכניות העשרה ופעילויות תומכות

כל הרכישות יעשו מספקים המאושרים על-ידי הרשות ובהתאם להנחיות משרד החינוך באמצעות הזמנות עבודה של הזכין.

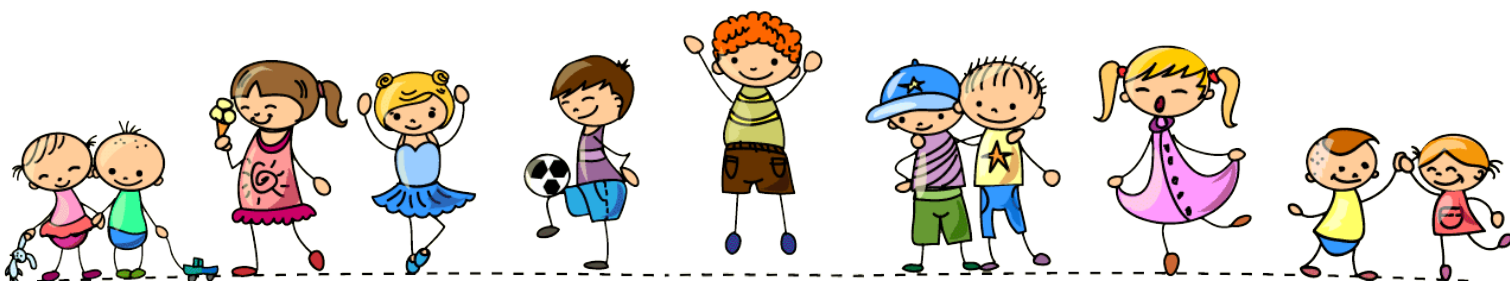
על מנת לקבל אישור הפעלה לתכנית הבית ספרית נדרשים הנהלת ביה"ס והרכז הבית ספרי להכין ולהגיש את כל החומרים הנדרשים (פירוט בסעיף הקודם) לוועדה היישובית ולפיקוח הכולל.

התכנית תלווה בתהליכי הערכה ובקרה שמטרתם לספק למנהלי מוסדות החינוך ולצוותים משוב לצורך חיזוק או שיפור.

משתני ההערכה שייבחנו יתייחסו הן לתהליכי הביצוע והן לתוצאות.

הקריטריונים להערכת התכנית יתייחסו למידת השגתן של מטרות התכנית ויהיו בהלימה למדדי ההצלחה שהוגדרו בתכנית.

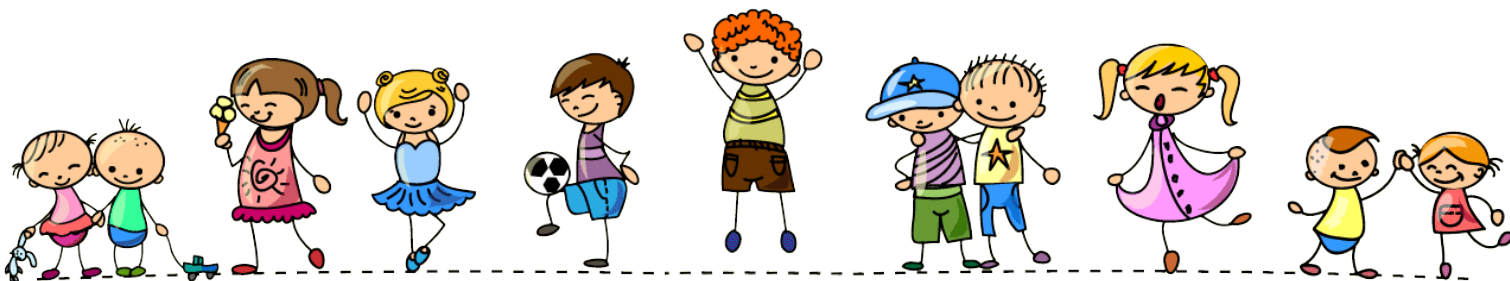
נספח מס. 1 הפעילות בגן הילדים

עקרונות פדגוגיים להארכת יום הלימודים המנחים את התכנית לגני-הילדים

1. התכנית תיקבע בהלימה למדיניות משרד החינוך ויעדיו.
2. התכנית תהווה רצף לימודי ופדגוגי למערכת השיעורים הפורמלית ותאושר על-ידי הפיקוח על גני-הילדים.
3. התכנית תתמקד בפעילויות העשרה ובפעילות הפגה.
4. התכנית תזמן פעילות העשרה טיפולית במגוון נושאים על פי הצרכים שיתגלו במיפוי שייעשה ע"י מנהלת הגן בתחילת השנה ובתחומי פיתוח והעצמה אישית שמחוץ למקצועות החובה או מקצועות הליבה.
5. התכנית תאפשר פעילות תמיכה לתלמיד בודד או לקבוצות תלמידים קטנות על ידי גורמים מקצועיים.
6. התכנית תכלול פעילות הורים נפרדת או משותפת עם ילדיהם.
7. התכנית תעודד פעילות העשרה והדרכה ייחודית לצוותים הפדגוגיים (גננות, סייעות, מדריכים, סטודנטים ומורים).

מאפייני תכניות העשרה בגני-ילדים

- תכניות העשרה מהוות תוספת פדגוגית לגן-הילדים ומאופיינות בתכנית העשרה לתלמידים, למנחי התכנית, לפעילות עם הורים. תכניות העשרה לתלמידים הינן תכניות לשנת לימודים שלמה אחת או לחלק מהשנה. התכניות תועברנה בגני הילדים ע"י גורם חיצוני מאושר.
- להלן פירוט התחומים העיקריים של תכניות העשרה:
1. נושאים שמחוץ למקצועות הליבה להרחבת האופקים.
 2. נושאים בתחומי מקצועות הליבה שאינם מופיעים בתכניות הלימודים הרשמיות.
 3. נושאים הקשורים למיצוי יכולות בתחומי החברה.
 4. תחום האומנויות והיצירה.
- להורים יועברו בנפרד או עם ילדיהם הרצאות, סדנאות או ימי שיא ייעודיים, כגון: בית ספר להורים, זכויות תלמידים, שוויון בין המינים, עזרה בשיעורי בית, כלכלת בית, מסורת ומשפחה, סכנות ויתרונות האינטרנט, השפעות הטלוויזיה, חינוך לקיימות.

תיאור התכנית בגני הילדים

במסגרת ההעשרה אחראי צוות הגן על בניית תכנית חינוכית גנית הנותנת ביטוי לצורכי הילדים, לצורכי המערכת החינוכית ולצורכי הקהילה.

תפקיד הצוות החינוכי הוא ליצור **סדר יום גמיש** בשעות הצהריים כדי לספק לילד הזדמנויות למימוש שגרת הפעילות שלו בגן. סדר היום תורם לארגון של חיי הילדים והמתכונות בגן ומשפיע על הרווחה הכללית. מידה של קביעות מסוימת בצד פעילות חינוכית מותאמת לצורכי הילד מסייעות לביטחון רגשי ולתחושת השייכות ותורמות לרכישת הרגלים ולתפיסת הזמן.

תכנון סדר יום בגנים המאריכים את היום במסגרות העשרה יתואם בין צוות הבוקר לצוות הצהריים.

להלן העקרונות המשפיעים על התכנון:

שיתוף והמשכיות

סדר היום הוא מכלול אחד שלם, רציף ומשותף לכל צוות, לכן הוא מחייב את כולם. בחינת התאמתו לילדים תיעשה באופן סדיר ורציף במהלך כל השנה.

שיתוף צוות הגן - חשוב שייעשה תכנון עבודה משותף של כל צוות הגן לכל שעות השהייה של הילדים בו ולאורך כל השנה. על צוות הגן להיות ערני למצבי חיים משתנים של הילדים ולדאוג להתאמה אופטימאלית של סדר היום למצבים אלה. השיתוף יתבטא בתכנון, ביישום, בקשר עם הילדים, בהפעלת הגן ובקשר בין צוות הבוקר לצוות הצהריים ובכלל.

מענה לצרכים אינדיבידואליים

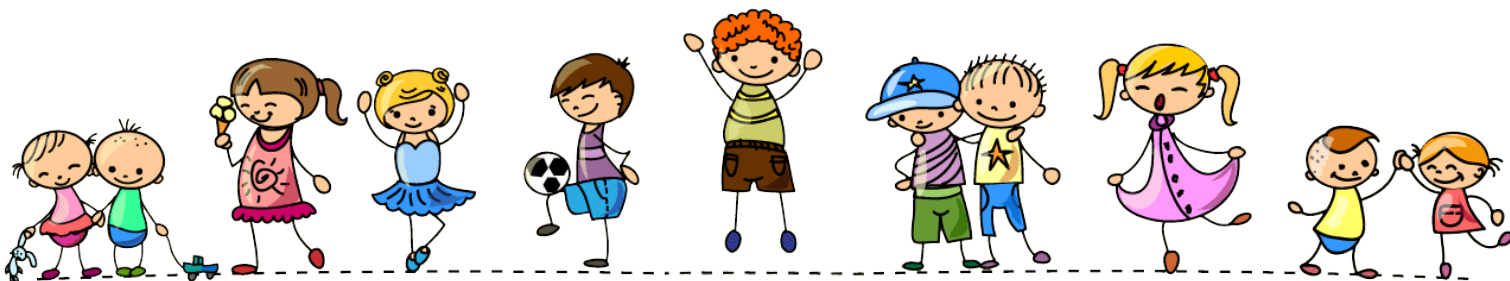
תוספת הזמן שניתנה במסגרת הארכת יום הלימודים בגן היא הזדמנות להשקעה חינוכית אינדיבידואלית בילדים הזקוקים לחיזוק ולרכישת מושגים ומיומנויות חדשות או לשכללם, לכן יוקצו למחנכות פרקי זמן לעבודה שיטתית בקבוצות קטנות ולעבודה אינדיבידואלית.

תכניות העשרה

תכניות העשרה המופעלות על ידי גורמים חיצוניים עשויות להרחיב את הידע ואת המיומנויות של הילד לגבי נושא התכנית. הילד יחוה התנסויות מאתגרות ומהנות ויגלה הזדמנויות חדשות שתאפשרנה לו ללמוד על עצמו ועל כישוריו.

איזון

חשוב לשמור על איזון בין זמנים קבועים לזמנים פתוחים, ובין פעילות והתנסות לבין מנוחה והפוגה.

שיתוף עם ההורים

שיתוף ההורים בהתנהלות המסגרת החינוכית מקנה ביטחון להורים ויוצרים אימון בין ההורים לצוות החינוכי, דבר המקרין על ההורים בגן. מפגשי ההורים יתואמו מראש ויתנהלו בתחילת היום לפני בואם של הילדים או בסופו, אחרי סיום שעות הלימודים. לדיווח הדדי וכדי לשמור על רציפות והדדיות בין הבית לגן מומלץ לאפשר תקשורת מינימלית עם הורי הילדים בזמן הפעילות השוטפת של הילדים. לרוב ההורים אשר ילדם מתחנך בגנים המאריכים את יום הלימודים, יש צורך חזק ביותר להיות מעורבים בהרגשתו של הילד, בפעילותו ובתפקודו על בסיס יומיומי.

הארכת יום הלימודים עשויה להביא לשינויים ניכרים בעשייה החינוכית, על כן יש להקדיש תשומת לב מרבית לנושאים הבאים:

- התייחסות רגשית מותאמת לכל אחד מהילדים על מנת לסייע להם במהלך שהותם בגן

- זמני ארוחות ומנוחה כחלק משגרת החיים

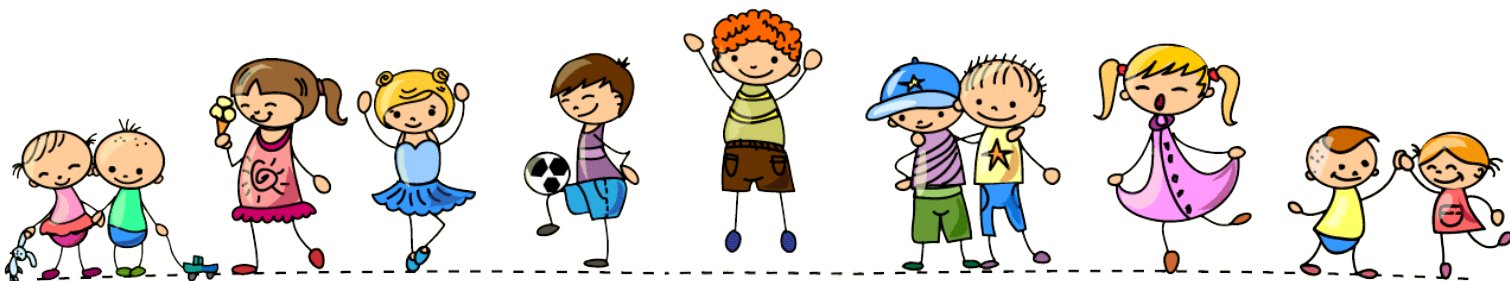
- הקצאת פרקי זמן משמעותיים ליוזמות של הילדים ולמשחק חופשי

עם זאת:

- הצעות לשינויים בסדר היום ייקבעו לאחר איסוף נתונים ודין בצוות.

- מענה טיפולי-פסיכולוגי יינתן על פי צרכי הילדים ובשיתוף עם יועצת הגן ועם השירות הפסיכולוגי של היישוב.

- ליווי, והדרכה יינתנו ע"י נציגי הזכייין.

תכניות לימודים וחומרי הוראה למידה של משרד החינוך לגני-ילדים אתר האגף לחינוך קדם יסודי

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/preschool>

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2010). עשייה חינוכית בגן-הילדים, קווים מנחים לצוות החינוכי, גף פרסומים, משרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/nr/rdonlyres/5cb32d8a-03b1-4bfb-bc65-76d9f8e70573/105673/kavimmanhim1209.pdf>

משרד החינוך, התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים (תשנ"ה). תכנית מסגרת לגן הילדים גילאי 3-6 הממלכתי והממלכתי דתי, הערבי והדרוזי.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/TochniyotMisgeret](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/TochniyotMisgeret)

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/TochniyotMisgeret/misgeretAravit.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לחינוך מיוחד, (תשנ"ו). תכנית מסגרת לילדים מתקשים בגיל הרך בגן הילדים הרגיל, המשולב והמיוחד, הממלכתי והממלכתי-דתי.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/TochniyotLimudim/Misgeret.htm

משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2002). מבטים, מסתכלים בסביבה הטבעית על ילדים.

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/mediniyut/haaracha/mabatim.htm>

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/Haaracha/Itlatat.htm>

שפה ואורינות השפתית

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים (2006). תשתית לקראת קריאה וכתובה בעברית וערבית, תכנית לימודים לגן הילדים (מהדורת ניסוי).

http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/A865EF97-0763-4ADF-9619-0D0FEC65AE98/68787/Tashtit_0175.pdf

משרד החינוך, המנהל הפדגוגי (2010). באו נדבר על זה, עשייה חינוכית בשפה העברית הגן הילדים.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/BouNedabaerAlZe.htm

משרד החינוך והתרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לחינוך מיוחד (2004). שירים שמרגישים ילדים טיפוח ריגושי על פי שיטת דר' דבורה קובובי מדריך למחנכות הגיל הרך.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/ShirimMargishimTochen.htm

מרכז לטיפול הלשון (מל"ל) במכללת בית ברל (1994). **ניצני אורינות**, פעילות עם ספרים בעברית ובערבית.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/PeilutSfarim](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/PeilutSfarim)

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/NitsaneyOryanutSfarimAravit

מרכז לטיפול הלשון (מל"ל) במכללת בית ברל (1994). **ניצני אורינות**, טיפוח לשוני אורייני בעברית ובערבית.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/NisaneyOryanutTipuhLashn.htm

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/NisaneyOrianutTipuhArvit

משרד החינוך והתרבות, המרכז לתכניות לימודים (תשל"ד). **פרקי לשון לגיל הרך** הבה נשוחח, שיחות בגן הילדים, היה היה:

פיתוח היענות ורגישות לסיפור ושיר, יש לי שאלה, מה שייך מה לא שייך, נתאר את... נספר על... (מדריך ומעטפת תמונות).

סיפור ושיר, קשב והאזנה.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/Madrichim/ChinuchLeshoni.htm

משרד החינוך והתרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (1994). **לשון לכל עת**, ירושלים.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/LashonBecholEt](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/LashonBecholEt)

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1990).

לשון בפי הטף, ירושלים.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/LashonBfiHatafh](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Kria_Ktiva/Pirsumim/LashonBfiHatafh)

ערכי מסורת ומורשת

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, אגף המפמ"רים, הפיקוח על החינוך המוסיקלי, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי

(2011). **זמר לך לגיל הרך**, חגים, מחלקת הפרסומים של משרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Masoret/ZemerLaLaGilRacHagim.htm>

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, אגף המפמ"רים, הפיקוח על החינוך המוסיקלי, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי

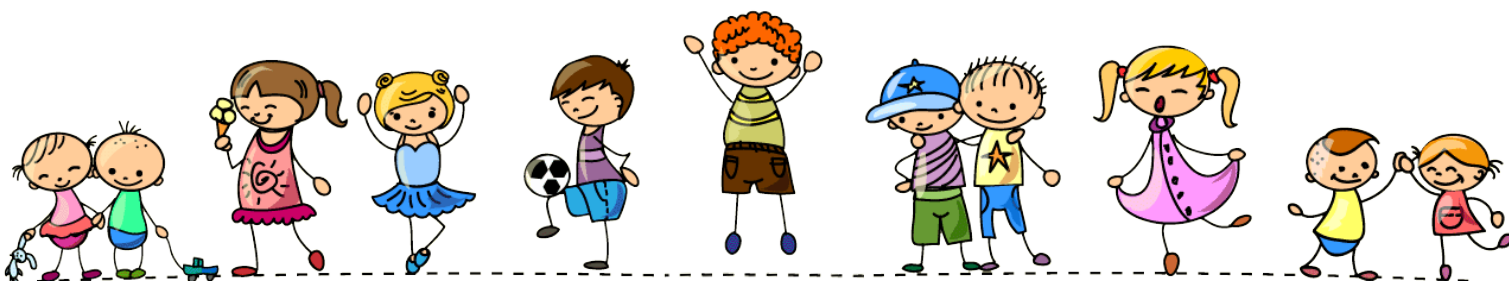
(2009). **זמר לך לגיל הרך**, מחלקת הפרסומים של משרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/ZemerLaLgilRac.htm>

משרד החינוך, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, מפ"ט עמל. מאגר מולטימדיה לחגי ישראל -

"**כל שנה מחדש**", למחנכות הגיל הרך בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim)

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים, עמותת 'אלול אלו ואלו' (תשנ"ט).
סיפורים מימים עברו לקט אגדות חז"ל לגיל הרך, א' ו-ב', לקט אגדות חז"ל מקראה ומדריך לגנת, מעלות.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/SipurimMitamimAvaru](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/SipurimMitamimAvaru)

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים רוזנברג, 'מסיפורי המקרא' להוראת התורה.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/MikraMmd/yesodi/GanChova/NosimKitaGan.htm

משרד החינוך והתרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (1997). יובל לישראל,
מדריך לגנת לגן הממלכתי והממלכתי דתי, מעלות.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/Madrichim/Yovel.htm

משרד החינוך והתרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (1997). לכבוד שנת היובל.
[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/LichvodSHnatYovel](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/LichvodSHnatYovel)

משרד החינוך, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (תשס"א).
מתחילים מבראשית, סיפורי בראשית לגיל הרך בחינוך הממלכתי דתי (ערכה עם תמונות אומנותיות), מעלות.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/MatchilimMbreshit](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/MatchilimMbreshit)

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים (תשנ"ב). סיפורי האבות וסיפורי יוסף בראשית- לגיל הרך
מדריך לגנת (כולל תיק תמונות), מעלות.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/SipureyAvot](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/SipureyAvot)

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי, שירות הסרטים הישראלי (סרט).
סיפורי המקרא בגן הילדים, גרסא דינקותא.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/SiputeyMikraSeret.htm>

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים (1993). ירושלים, לדעת, להכיר, לאהוב, מעלות.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/Yerushalayim](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/Yerushalayim)

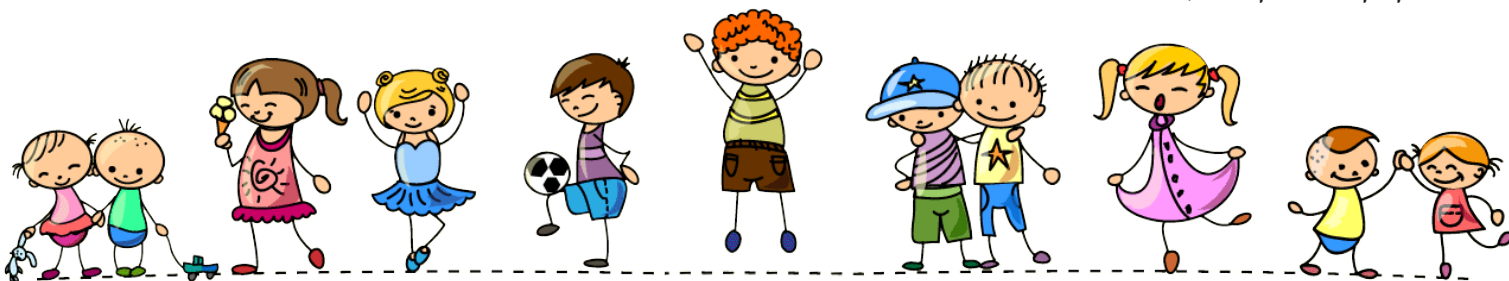
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/Madrichim/Chevra.htm

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים (תשנ"ב). סיפורי האבות וסיפורי יוסף, מקרא לגיל הרך
למוסדות חינוך ממלכתיים, מעלות.

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים (תשמ"ג). מגילת אסתר, משרד החינוך, מעלות.

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, יציאת מצרים ומתן תורה לגן ממלכתי ולכיתה א' (תשמ"ב). מעלות.

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים (1999). נצא במחול, ריקודי עם ישראליים לגן-ילדים,
מדריך קלטת ותקליטור, מעלות.

משרד החינוך, האגף לתכנון ופיתוח תכניות לימודים (2009). **תכנית לימודים במדע וטכנולוגיה בגן-הילדים ממלכתי וממלכתי דתי.**

http://meyda.education.gov.il/files/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/MadaTechnologia.pdf

המרכז לחינוך מדעי וטכנולוגי, אוניברסיטת תל אביב, בית הספר לחינוך, משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, מטה מל"מ, המרכז הישראלי לחינוך מדעי וטכנולוגי **מבט לגן, תרבות מדעית וטכנולוגית לילדי הגן** (2002). רמות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/TarbutMadait.htm>

טיולים קטנים (2003).

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/TiyulimKtanim.htm>

גן וחומר (2003).

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/GanVahomer>

יוצאים מן הכלים (2002).

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/YozimMikelim.htm>

מבט לשמים (2002).

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/MabatLashmayim.htm>

אור בגן (2005).

מה שלומי? ומה שלומך? (בדפוס)

משרד החינוך, **ערכת מדע וטכנולוגיה** - מדריך לגנת לטיפוח מיומנויות חקר בגיל הרך.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/ErcatMadaMaraz.htm>

משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף למדע וטכנולוגיה (1995). **גע ודע במדע**, מדע בחיי היום יום בגן הילדים.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/GaDaMada.htm>

משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (1984). **אני, את ואתה יזידים לסביבה**, מעלות.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/yadid_sviva.htm

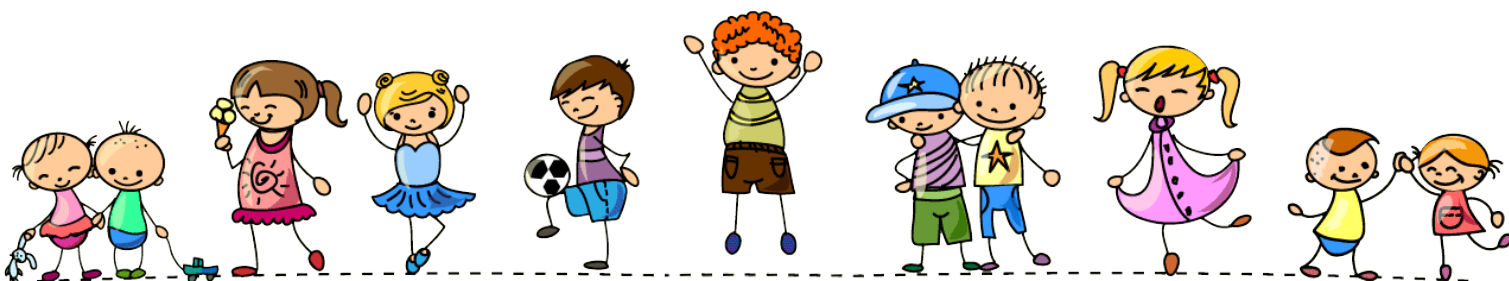
מכון ויצמן למדע, המחלקה להוראת המדעים, האגף לחינוך קדם יסודי (1999). **ילדים וסלעים אשנב למדע, טכנולוגיה**

ואמנות, מדריך למחנכים בגיל הרך.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/yeled_sela.htm

משרד החינוך התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, המרכז הארצי למדע וטכנולוגיה בגיל הרך (1996). **בעקבות בעלי חיים.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/BeikvotBaaleChaim.htm>

משרד החינוך, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2002). **צומחים בגן, טבע**
וחקלאות בגן הילדים מדריך לגנת, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/Pirsumim/tsomchim.htm>

משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (תש"ס). **מתחברים לתקשורת מאגר מידע**
ופעילויות לעיסוק בתקשורת המונים בגן הילדים, מעלות.

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MitchabrinLatikshoret](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MitchabrinLatikshoret)

משרד החינוך התרבות והספורט, האגף לתכניות לימודים (1995). **חצר הגן, מדריך לגנת, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/medinyut/irgunitzuvsviva/haserganmadricganenet.htm>

מתמטיקה

משרד החינוך והתרבות, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המינהל הפדגוגית, האגף לחינוך קדם יסודי (2010). **תכנית לימודים במתמטיקה לגן הילדים בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/TochniyotLimodim/TocnitMatematika.htm>

משרד החינוך והתרבות, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים (תשס"ח). **תכנית לימודים במתמטיקה לחינוך קדם יסודי.**

משרד החינוך והתרבות, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (1997).

טיפוח חשיבה חשבונית לגיל הרך, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Math/TochniyotNivcharot/HashivaHeshbonitMaaraz.htm>

כישורי חיים

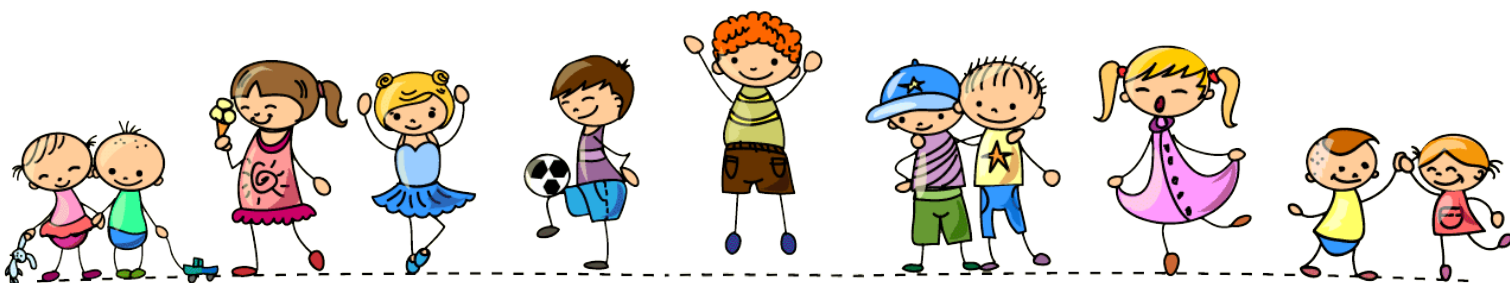

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (2004). **בואו נחשוב על זה, מדריך לטיפוח תהליכים קוגניטיביים בגן הילדים ולקידום ילדים עם קשיים התפתחותיים, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/BouNahshovAlZe.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, אגף המפמ"רים, **משחקים של פעם, ששים שנות משחק (2008).**
מחלקת הפרסומים של משרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MishakimShelPaam.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2003). גם וגם בגן, מדריך לגננת ולצוות הגן.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/GamVegamBagan.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2003) **חיבורים, תכנית לטיפוח חשיבה לילדים בני 4-2, מדריך למחנכים, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/Hiborim/>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך מיוחד, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1999). **טיפוח התנהגות חברתית של ילדים והתמודדות עם קשיי התנהגות.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/AlYeladimRegashot/>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (1999). **על ילדים, רגשות וחברים, מעלות.**

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/AlYeladimRegashotHaverim.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/AlYeladimRegashotHaverim.htm)

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1998). **אורח חיים דמוקרטי בגן ילדים.** (עברית, ערבית)

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/OrachChaimDemokrati/>

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/DemokratyaAravit.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים והממונה על שוויון בין המינים (1996). **כולנו יכולים, ילדות וילדים: על ההזדמנות השווה בגן-הילדים.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/KulanuYecholim.htm>

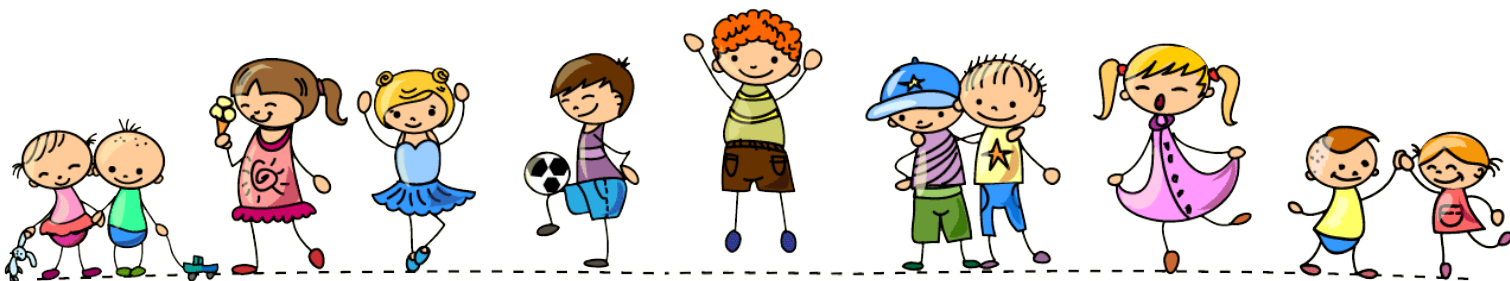
משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה לתכניות הורים וקהילה (1996). **לקראת שנת לימודים חדשה מדריך לגננת.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/LikratShnatLimudim/>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (1995). **מושיטים יד לשלום, מדריך לגננת, מעלות.** (עברית, ערבית)

[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MoshitimYadLeshalom](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MoshitimYadLeshalom)

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/MoshitimShalomArvit.htm>

חינוך גופני

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ופיתוח תכניות לימודים (2007). **תכנית לימודים בחינוך גופני לגיל הרך.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/TochniyotLimodim/HinucGufaniGanYeladim.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסוד, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (1999). **על ילדים, חושים ותנועה, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/AlYeladimHushimTnua.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, מחלקת פרסומים (1999). **הורים וילדים משתפים פעולה במשחק ובתנועה, מעלות.**

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/horimkehila/pirsumim/bemischakubitnua/mishaktnua.htm>

תזונה ובריאות

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ופיתוח תכניות לימודים (2007). **תכנית לימודים בחינוך גופני לגיל הרך.**

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Mediniyut/TochniyotLimodim/HinucGufaniGanYeladim.htm>

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/tochniyot_limudim/kdamesodi/tochniyotlimudim/briut.htm

משרד החינוך, התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, משרד הבריאות, המחלקה לחינוך לבריאות (1997). **שג"ב לגן, שמור גופך בריא, חינוך לבריאות בגיל הרך, מדריך למחנכת.**

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/kishureyhaim/pirsumim/segev/segevlagan.htm>

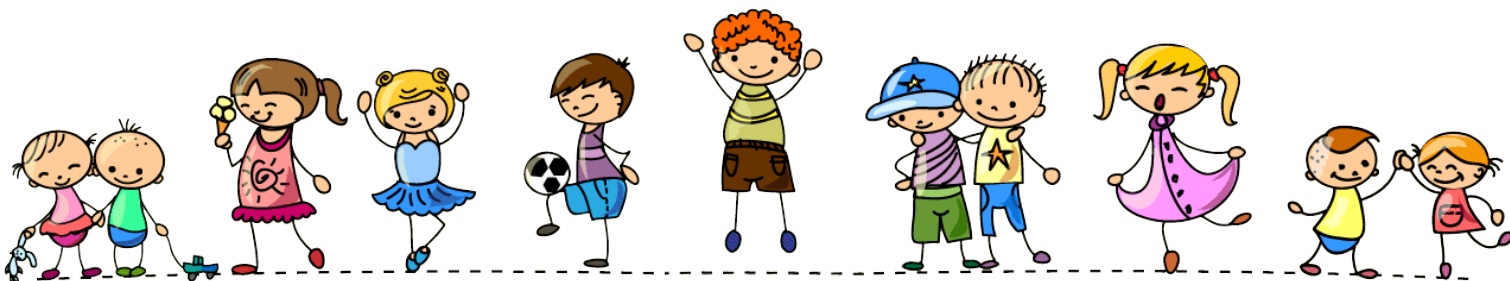
משרד החינוך, משרד הבריאות, אתר "תפור עלי", ממלכה של בריאות בגן הילדים, תכנית העשרה בנושא "אורח חיים בריא".

<http://www.tafuralay.co.il/>

בטיחות בדרכים

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (1999). **לנוע בעולם מתנועע חינוך לבטיחות בדרכים בגן, מדריך לגננת.**

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/zahav/tochniyotlimudim/kdamesodi/betihutganyeladim.htm>

אמנויות

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, אגף א' מוסדות חינוך, האגף לחינוך קדם יסודי (2007). **תכנית ביניים לאמנויות**, תכנית הביניים ליישום נושאים נבחרים בתחומי חינוך לאמנויות.

<http://cms.education.gov.il/NR/ronlyres/12749715-D3E7-44C9-B677-642BC16FD4E7/48881/OmanuiotBeynayim.pdf>

ילדים נפגשים עם יצירות אמנות, מדריך לגנת, למורה ולהורים לחינוך הממלכתי והממלכתי דתי, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/YeladimNifgashim/>

משרד החינוך והתרבות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסוד, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים (2001). **קסם של תיאטרון**, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/kesem/>

משרד החינוך, האגף לחינוך קדם יסודי, מוזיאון ישראל בירושלים, (1997). **מראות**, ירושלים: מוזיאון ישראל.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/Marot/>

משרד החינוך והתרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי, (1995). משרד החינוך והתרבות, האגף לתכניות לימודים (תשנ"ה), **הבעה ויצירה בחומרים**, חינוך אמנותי לילדי הגן.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/Habaa/>

משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (1994). **מדריך לצריכת תרבות בגיל הרך**, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/TzrichatTarbut/>

מוסיקה

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, אגף המפמ"רים, הפיקוח על החינוך המוסיקלי, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2014). **זמר לך לגיל הרך, חגים**, מחלקת הפרסומים של משרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/omanuyot/pirsumim/zemerlaclagilharachagim.htm>

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, אגף המפמ"רים, הפיקוח על החינוך המוסיקלי, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2009). **זמר לך לגיל הרך**, מחלקת הפרסומים של משרד החינוך.

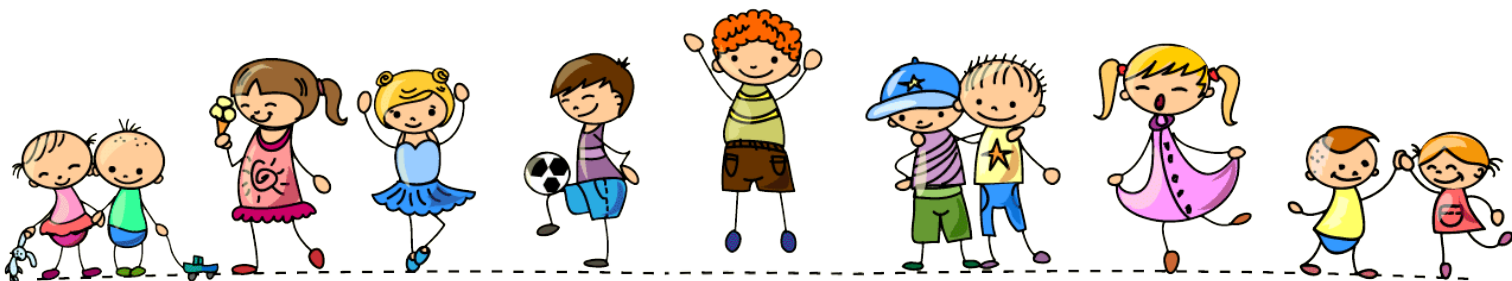
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/ZemerLacLgilRac.htm>

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה למוזיקה באוניברסיטת בר אילן (1999). **גוונים**, ממסורת המוזיקה והסיפורת העממית של עדות ישראל, רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/Gvanim/>

משרד החינוך, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1998). **האזנה למוסיקה**, מדריך לגנת וקלטת שמע, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Omanuyot/Pirsumim/haazana.htm>

- משרד החינוך, התרבות והספורט, מחלקת פרסומים (1999). **הורים וילדים משתפים פעולה במשחק ובתנועה**, מעלות.
<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/horimkehila/pirsumim/bemischakubitnua/mishaktntua.htm>
- משרד החינוך התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1996). **משפחה**, מדריך לגנת, מעלות.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/Mishpacha>
- משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה לתכניות הורים וקהילה (1996) (תשנ"ו). **מעורבות ההורים בספריית גן הילדים**, מדריך לגנת.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/MeuravutHorimSifria.htm>
- משרד החינוך והתרבות, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה לתכניות הורים וילדים, (1989). **הורים מספרים לילדיהם**, חוברת הדרכה לגנת בתחום שיתוף הורים בפעילות החינוכית.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/HorimMesaprim/>
- משרד החינוך התרבות, מחלקת פרסומים (תשמ"ה). **מעגל הקסם**, תכנית התפתחותית לגדילה אישית ו חברתית לגן-הילדים, ירושלים: מחלקת הפרסומים.
<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/kishureyhaim/alimut/alimut5d.htm>
- משרד החינוך התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה לתכניות הורים וקהילה, האגף לתכניות לימודים (1990). **שיחות עם הורים על התנהגויות של ילדים בגיל הרך**.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/>
- משרד החינוך התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, המחלקה לתכניות הורים וקהילה, האגף לתכניות לימודים (1990). **מעורבות הורים בפעילות הילד תכנית לשיתוף הורים בגן הילדים**, מדריך לגנת.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/PeylutHayeed/>
- משרד החינוך התרבות והספורט, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1996). **משפחה**, מדריך לגנת, מעלות.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/Mishpacha>
- משרד החינוך התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לחינוך קדם יסודי (תשס"ט). **קדמ"ה**.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/kdma.htm>
- משרד החינוך התרבות והספורט
 משרד החינוך התרבות (2008). **זה"ב בגן**, מדריך להפעלת מתנדבים בגני הילדים.
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/HorimKehila/Pirsumim/ZahavGan.htm>

גילאי לידה עד שלוש

משרד החינוך, התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכנון ופיתוח תכניות לימודים (תשס"ב).
קווים מנחים לעשייה חינוכית עם גילאי שנתיים-שלוש, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/KavimManchimGil2-3.htm>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי (2003), חיבורים, תכנית לטיפוח חשיבה לילדים
 בני 2-4, מדריך למחנכים, מעלות.

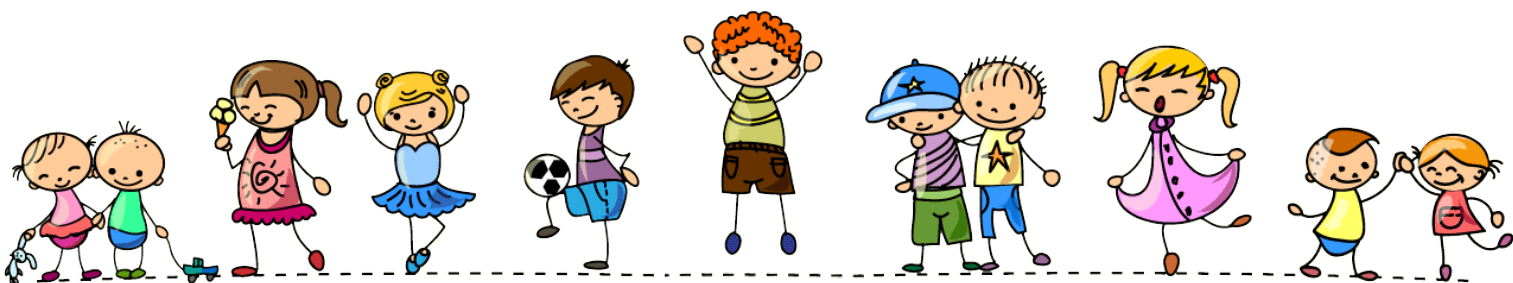
משרד החינוך התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך קדם יסודי (1997). **לכבוד שנת היובל**.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirsumim/LichvodSHnatYovel/>

משרד החינוך, התרבות והספורט, המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1994). **לשחק וללמוד**
בגיל שלוש, מעלות. (עברית, ערבית)

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/LsahekLlmodGil3.htm> [http://](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/LesachekLilmodArvit.htm)

cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/KishureyHaim/Pirsumim/LesachekLilmodArvit.htm

ילדים בעלי צרכים ייחודיים

משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכניות לימודים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לחינוך מיוחד, (תשנ"ו). **תכנית מסגרת לילדים מתקשים בגיל הרך בגן הילדים הרגיל**, המשולב והמיוחד, הממלכתי והממלכתי-דתי.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/KdamYesodi/TochniyotLimudim/Misgeret.htm

משרד החינוך, התרבות והספורט, הפקוח הארצי על החינוך הגופני, הפקוח הארצי על העיוורים ולקויי ראייה, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (2007).

מדריך לשילוב ילדים עיוורים וליקויי ראייה בפעילות גופנית בגני ילדים, גף פרסומים במשרד החינוך.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/>

[MadricShiluvLekuyeyReia.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/MadricShiluvLekuyeyReia.htm)

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (1999). **על ילדים, רגשות וחברים**, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/>

[AlYeladimRegashotHaverim.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/AlYeladimRegashotHaverim.htm)

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים, האגף לחינוך מיוחד (1999). **על ילדים, חושים ותנועה**, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/>

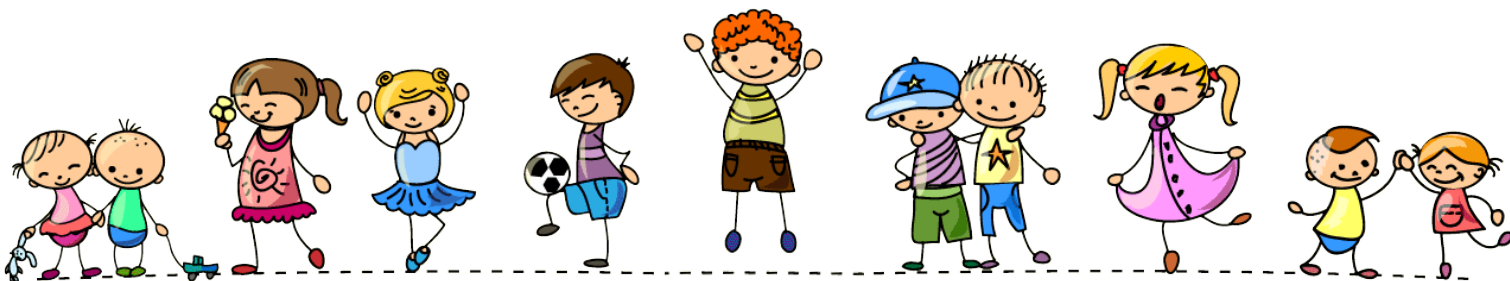
[AlYeladimHushimTnua.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/AlYeladimHushimTnua.htm)

משרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך קדם יסודי, האגף לתכניות לימודים (1997).

כולנו שווים ושונים, קבלת הנכים ובעלי הלקויות כשווים בחברה, מעלות.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/>

[ShavimShonimMadrich.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/BaaleyTzrachimYechudim/Pirsumim/ShavimShonimMadrich.htm)

נספח מס. 2 פעילות לימודית בכיתות א'-ג'

התנסות עצמית בביצוע משימות אורייניות בבית ובכיתה

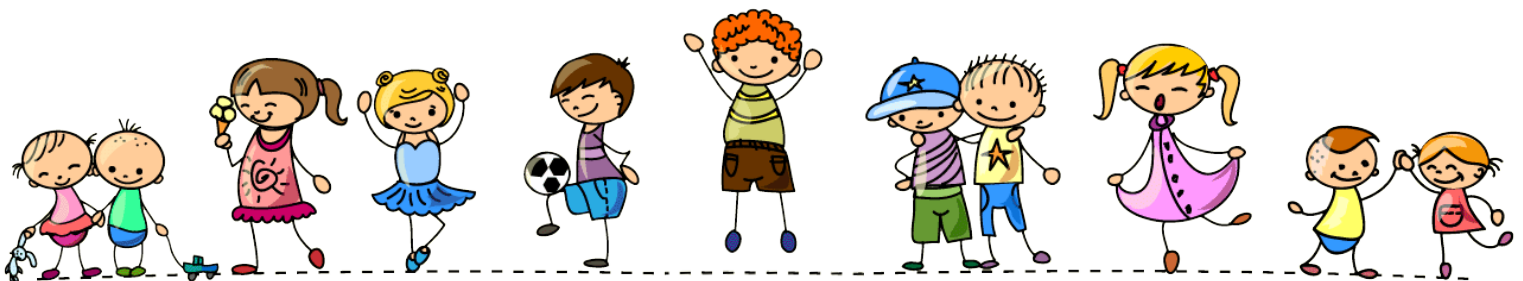
אחת המטרות החשובות בתהליך ההוראה היא לפתח אצל התלמיד מסוגלות ללמידה מתוך הכוונה עצמית. אסטרטגיות להכוונה עצמית כוללות את היכולת של התלמיד לחשוב באופן ביקורתי ולבחור במיומנויות הלמידה המתאימות למטרותיו, לפתור בעיות, לתכנן, להעריך ועוד. תלמיד בעל מכוונות עצמית יוכל גם לבקר את ביצועיו ובמידת הצורך לתקן את עצמו.

לאסטרטגיות אלה יש השפעה על היכולת של התלמיד לבצע משימות אורייניות בבית ובכיתה, וביצועו מושפע גם מהמוטיבציה שלו, גם מהאמונות ומהעמדות שלו כלפי עצמו כלומד.

לאור זאת חשוב להציע לתלמידים משימות לעבודה עצמית כחלק מטיפול החינוך הלשוני. משימות אלה מסייעות בהפנמת המיומנויות והאסטרטגיות הנדרשות בכיתות היסוד ותורמות לפיתוח אסטרטגיות יעילות להכוונה עצמית. בנוסף משמשות משימות אלה אמצעי מרכזי בידי המורה למעקב רשום ומתועד אחר התקדמות התלמידים.

המלצות לדרכי הוראה

1. המורים יכינו משימות המתאימות לנדרש בכיתות היסוד לעבודה עצמית בכיתה ובבית, ויביאו בחשבון את השונות בין התלמידים.
2. המורים יודאו שהתלמידים מבינים את המשימות ויודעים כיצד לתכנן, לבצע ולבקר אותן.
3. המורים יפתחו את רכיבי הידע הנדרשים מן הלומדים לביצוע המשימות, ובכלל זה:
 - ידע על עצמם - יכולותיהם, חולשותיהם, הרגלי הלמידה שלהם ועוד
 - ידע על המשימה - היכולת לזהות את מטרת המשימה, את מרכיביה ואת התוצר הנדרש
 - ידע על מגוון של אסטרטגיות ומיומנויות, כגון: חיפוש יעיל בטקסט, דליית מידע מכמה מקורות מידע ומיזוגם, התאמת סוג הקריאה למטרות הביצוע של המשימות
 - ידע על אודות הנושא הנלמד
 - ידע על שימוש במחווים או בכלי הערכה אחרים במהלך העבודה
 - ידע על מקורות זמינים שאפשר לפנות אליהם לקבלת עזרה או להתייעצות בעת הצורך
4. המורים ידגימו את האסטרטגיות היעילות להשגת המטרה, יסבירו את תרומתן ואת השלבים להשלמת המשימה.
5. המורים יודאו שהתלמידים מודעים לקריטריונים שעל-פיהם תוערך המשימה.
6. המורים יגיבו בכתב ובעל-פה למשימות אלה תוך ניהול מעקב צמוד אחר התקדמות התלמידים.

התנסויות של תלמידים

1. התלמידים יתנסו בביצוע משימות עצמאיות בכיתה ובבית.
2. התלמידים יפתחו אסטרטגיות להתמודדות עצמית עם מטלות מורכבות תוך היוועצות עם עמיתים.
3. התלמידים יתנסו בתהליכי שיפור המשימות בעקבות הבקרה העצמית שלהם ובעקבות משוב של מורים או של עמיתים.

מתן מענה לתלמידים המתקשים

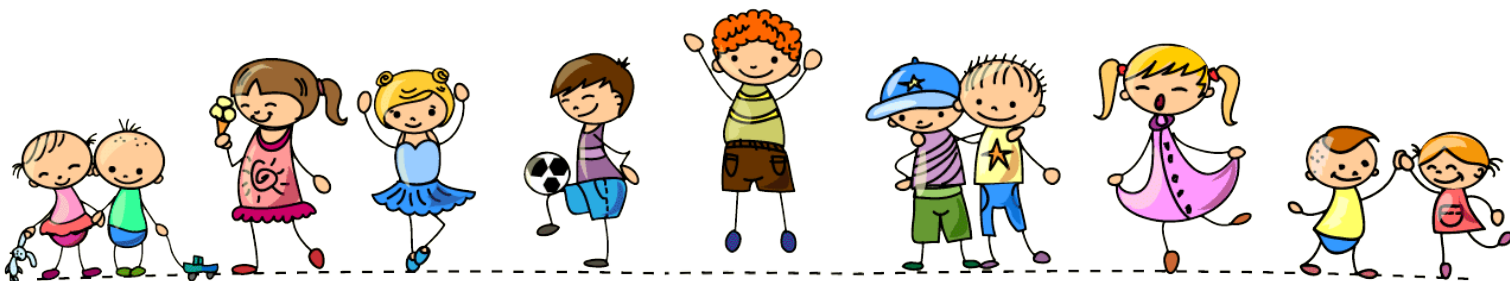
1. המורים יעודדו את התלמידים להתנסות עצמית.
2. המורים יפרקו משימות מורכבות למשפטי הוראה פשוטים, ובמידת הצורך יבררו אם התלמידים יודעים את משמעויותיהן של מילות המפתח החיוניות למילוי יעיל של המשימה.
3. המורים יאפשרו לתלמידים לבצע את המשימות בשלבים ויספקו משוב לאחר כל שלב.
4. המורים יעודדו את התלמידים להמליץ את מחשבותיהם ואת שלבי התכנון של מהלכיהם בביצוע המשימה. אפשר לכוון את התלמידים בעל-פה או בכתב באמצעות שאלות מנחות, כגון: "מה לדעתכם צריך לעשות כדי...?", "מה יהיה השלב הבא...?" או בעזרת כרטיסים מיוחדים המנווטים את התלמיד במהלך שלבי העבודה.
5. המורים יציעו משימות חדשות המשלבות מרכיבים של משימות קודמות כדי לאפשר לתלמידים התנסויות חוזרות בדרך מגוונת. הם יעודדו את התלמידים להשתמש בידע שצברו בהתנסויותיהם הקודמות כדי לבצע את המשימה.
6. המורים ישתדלו לפתח בקרה עצמית בקרב התלמידים ויעודדו אותם להסביר את תשובתם למשימה ולבדוק את מידת ההתאמה בין התוצר לדרישות המשימה.

מתן מענה לתלמידים מצטיינים

1. התלמידים המצטיינים יתנסו בביצוע עצמאי של משימות מורכבות ומאתגרות בכיתה ובבית. חשוב להציע לתלמידים אלה לבחור במשימות שמעניינות אותם, ולאפשר להם להשפיע לא רק על תהליכי הלמידה שלהם, אלא גם על מטרות הלמידה והנושאים שיעסקו בהם.
2. כדאי להזמין תלמידים אלה לבצע משימות על פי הדגם של למידת עמיתים ובכתיבה שיתופית.
3. אפשר לגוון את ההוראה לתלמידים אלה ולאפשר להם לפעול גם מחוץ לסביבת הכיתה, למשל: להפנותם ללמידה בסביבה מתוקשבת או בספרייה.

דוגמאות לקורסי העשרה הנלמדים בתכנית "אמירים" בחטיבות הצעירות ובכיתות א'-ב' ניתן למצוא בנספח 6.

תקשוב

חשוב שהתלמידים יצברו ניסיון גם בפעולות בסביבת האינטרנט. (לקוח מתוך "תכנית ההוראה להטמעת יעדי החינוך הלשוני בכיתות ג'- ד' בשנים תש"ע-תשע"א" ומתוך תכנית להטמעת יעדי החינוך הלשוני בכיתות ה'-ו' בשנים תשע"ב-תשע"ג").

הפעלת ספרייה

(עמ' 26 במתנ"ה תשע"ב)

<http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/8B387D20-696B-4710-9FE0-4108FFAF41D0/129885/mtana.pdf>

מצעד הספרים

הקישור למצעד הספרים תשע"ב

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/agafa/sifriya/mizaadhasfarim/tashab/mitsadhasfarimtashab.htm>

הזדמנויות בהוראה ובלמידה בקבוצה קטנה

החוברת מסייעת לממש את האפשרויות הטמונות בהוראה-למידה בקבוצה הקטנה. היא מוקדשת למהותה של מסגרת הלימוד בקבוצה קטנה שבה מתקיימת הוראה-למידה בקבוצה בת שניים עד חמישה תלמידים. בחוברת מוצגות אפשרויות שהמסגרת הפרטנית מזמנת ואת העקרונות והתהליכים שצריכים להתקיים כדי לממשה. החוברת עוסקת בבחינת דרכי הוראה-למידה בקבוצה הקטנה ואת סוגי השיח בה; היא כוללת מידע עיוני ותרחישים מהשדה, כמו כן מוצעות שאלות לדיון כנקודת מוצא ללמידה של אנשי ההוראה. הקישור לחוברת

<http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/58F15848-7B58-4BF2-9E4E-0C6E7FFFADB3/114884/2013hizdamnuiotpdf.pdf>

שיעורי בית

חוזר מנכ"ל בנושא שיעורי בית

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Applications/Mankal/EtsMedorim/3/3-1/HoraotKeva/>

באו"ח – האגף לחינוך יסודי, מינהל, חומר רקע למנהלים, מפקחים וממלאי תפקידים בנושא "עיצוב מדיניות בית ספרית בנושא שיעורי בית"

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Applications/Mankal/EtsMedorim/3/3-1/HoraotKeva>

העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9

הרצף החינוכי

באתר א"ח - "שלום כיתה א'" - באתר חומרים להורים ולמורים בנושא הרצף החינוכי, הכניסה לכיתה א' ותחילת שנה, רשימת ספרים מומלצים לקריאה עם הילדים

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Moe/KitaAlef/Tziurim/>

פעילויות לחגים

באתר א"ח - "פורטל חגים" - בפורטל חומרים למורים ולתלמידים, כולל פעילויות

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Moe/PortalHagim>

הוראת תלמידים עולים

באתר א"ח - אנף לתלמידים עולים: ת"ל לעולים, הרצאות מוקלטות למורים להוראת תלמידים עולים

העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9

נספח מס. 3 פעילות העשרה בכיתות א'-ג'

פעילות ההעשרה תכלול חוגים בתחומי עניין מגוונים, נוספים/משלימים לליבה: אומנויות, ספורט, חינוך סביבתי, מעורבות חברתית וכד' - הכול בהיקף של 60%-70% מהשעות.

"תשמרו את הכוח למשהו טוב"

כבר מגיל צעיר אנו מגלים את קיומו של הכוח הטמון בכל אחד - צעיר ומבוגר. כוח זה מתורגם ליכולת כללית, לכושר לעשות דברים ולפעול.

בקישור לאתר מתפרסמות פעילויות פנאי והעשרה המאפשרות לילדים לבחון את הדרכים השונות העומדות לרשותם על מנת לגלות את הכוחות הטמונים בהם ולהתאמן בנייתובם לשימושים חיוביים וליצירת תקשורת בין-אישית טובה יותר:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MashehuTov/>

אקלים כיתתי/בית ספרי וחיזוק התנהגויות ערכיות

פעילויות העשרה בנושא טיפוח אקלים כיתתי/בית-ספרי וחיזוק ההתנהגות הערכית:

- א. אפשר גם אחרת
- ב. אבני דרך ואבני נגף
- ג. חזית חמה חזית קרה

משחקים בחיבור לערכים

מרגישים ש..."

משחק התאמה - "ערכים מסתתרים במסרים חברתיים"

משחק "רביעיות ערכים"

קוביית "מסרים חברתיים"

יישום חוק יוח"א ולימודי העשרה

חוזר המנהל הכללי: "שבוע לימודים בן 41 שעות - יישום חוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה", 1998, עדכון חוזר מיוחד ט' תש"ן

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/applications/mankal/arc//nt4bk3_1_4.htm

נספח מס. 4 פעילות הורים ותלמידים

מפגשי מורים, הורים וילדים הם אירוע חשוב בכל מישורי העשייה של מעגל החיים הבית-ספרי. מפגשים כאלה יכולים להתקיים בזמנים שונים (בתחילת השנה, במהלך השנה, בסיכום השנה ועוד) ובמסגרות מגוונות כמו: מפגש כיתתי, מפגש רב-גילאי, מפגש שכבתי וקהילתי. מפגשים משותפים להורים וילדים עשויים לשמש הזדמנות ומנוף ליצירת דיאלוג חווייתי מתמשך ומעצים שבו כל השותפים יוצאים נשכרים, כשהדגש הוא על תקשורת בין-אישית המאפשרת שיתוף ושותפות.

מדריך לניהול עבודת בית-הספר וההורים

או"ח - אתר האגף לחינוך יסודי: "מדריך לניהול עבודת בית-הספר וההורים". חוברת זו מיועדת למנהלי בתי-הספר היסודיים כאחראים על ניהול עבודת בית-הספר עם ההורים. החוברת מכילה לקט כלים ותהליכים שמטרתיהם:

א. להציג מידע עיוני ומחקרי שיתרום לעיצוב ולהפעלה של תכנית יעילה ומועילה המותאמת לצורכי בית-הספר ולעבודה עם הורי התלמידים בבית-הספר.

ב. לסייע לבית-הספר לקיים תהליכים שיאפשרו עבודה משותפת התורמת הן לקידום הילדים והצלחתם והן לתפקוד בית-הספר כארגון חינוך-למידה.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Minhal/MadrichLenihul.htm>

מעורבות חברתית במעגל החיים הקהילתי

מתוך הכרה בתרומתה של שותפות ומעורבות ההורים מדגישה התפיסה החברתית ערכית המיושמת בחינוך היסודי את מקומם של ההורים בתהליכים חינוכיים-חברתיים-ערכיים המתרחשים בכיתה ובבית-הספר.

בקישור מתפרסמות הצעות לפעילויות הורים וילדים בסימן "מעורבות חברתית בביה"ס ובקהילה"

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Hevra/TochniyotHvratiyot/meoravut_rashi/Yechida9.htm

מאירים ערכים בחנוכה

פעילות הורים וילדים בחיבור לערכים המתקשרים לחג החנוכה

[http://www.education.gov.il/yesodi/mafteach/20%הורים%20מפגש%20ערכים-2012/94%20-%2020%20מאירים%20ערכים%20ולרכיזים/חוברת%20למורים%20למורים%20למורה/חוברת%20למורים%20למורים%20למורה.doc](http://www.education.gov.il/yesodi/mafteach/20%הורים%20מפגש%20ערכים-2012/94%20-%2020%20מאירים%20ערכים%20ולרכיזים/חוברת%20למורים%20למורים%20למורה/חוברת%20למורים%20ולרכיזים/חוברת%20למורים%20למורים%20למורה.doc)

נושא בטיחות, ביטחון, הסעות וכד'

באתר או"ח - "פורטל הורים" ובו פירוט הפעולות המצריכות אישור הורים, נושא ביטחון ובטיחות, הסעות וכד' - כולל קישורים לחוזרי מנכ"ל

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/PortalHorim/NehalimVehanchayot/Ishurim/>

"להיות שווים - הצעות לפעילות בנושא השוויון בחינוך ליישום דו"ח שושני"

או"ח - אתר האגף לחינוך יסודי: "להיות שווים - הצעות לפעילות בנושא השוויון בחינוך ליישום דו"ח שושני" על השוויון החברתי ומשאב זמן הלמידה לצמצום פערים בחינוך. בחוברת מגוון הצעות לפעילות בנושא השוויון בחינוך.

מס'	תחום	חומרים בשפה הערבית
1	תמיכה לימודית (תגבור, פיתוח מצוינות)	אגרת האגף לחינוך יסודי, ינואר, 2010 בערבית نشرة قسم التعليم الابتدائي، كانون الثاني، 2010
		ערכת מבדק קריאה וכתובה לכיתה א' בערבית فحص القراءة والكتابة للصف الأول
		יחידות לימוד לכיתה ג' وحدات تعليمية للصف الثالث
		יחידות לימוד לכיתה ד' وحدات تعليمية للصف الرابع
		יחידות לימוד מתוקשבות ב'-ו' وحدات تعليمية محوسبة ثان- سادس
		משחקי למידה מתוקשבים- כיתה ג' ألعاب تعليمية محوسبة للصف الثالث
		משימות ביצוע בערבית مهام تنفيذية في اللغة العبرية
2	סיוע בשיעורי בית	שיעורי בית- מסמך בערבית الوظائف البيتية في المدرسة
3	העשרה	ספרי קריאה להנאה كتب مطالعة
		מצעד הספרים مسيرة الكتاب
		אמצעי עזר לרכז חינוך חברתי وسائل مساعدة لمركز التربية الاجتماعية
		הזדמנויות הוראה- למידה בקבוצות קטנות فرص التعليم- التعلّم في مجموعات صغيرة
		סדנאות ورشات عمل
		מילה ברגע לכיתות ג'-ו' وقفة صباحية مع لغتنا للصفوف الثالثة- السادسة
4	פעילויות הורים ילדים	מפתח הלב במשפחה مفتاح القلب في العائلة

מערכת החינוך חרטה על דגלה להטמיע את החינוך לאורח חיים פעיל ובריא שיעיקרו הגברת הפעילות הגופנית ועיצוב והקניה של הרגלי תזונה נכונים (חוזר מנכ"ל תשע"א/10 הטמעת פעילות גופנית ותזונה מאוזנת באורח חיים פעיל ובריא במוסדות החינוך).

דגשים חינוכיים:

האכילה במסגרת בית הספר או גן הילדים היא אירוע חינוכי. ההתארגנות וההכנות לקראת הארוחה, השיח החינוכי, ההתנהגות בעת האכילה, עמידה על קיומם ועל יישומם של כללי ניקיון ופינוי שאריות מזון ופסולת בתום הארוחה - כל אלה מעבירים לתלמיד מסר חינוכי משמעותי.

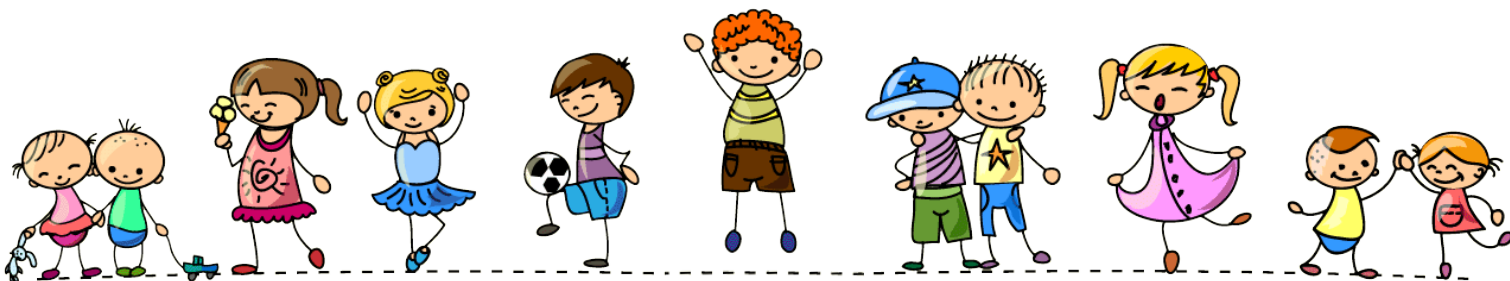
לארוחה במסגרת החינוכית בכלל ובפרט בגן יש היבטים חינוכיים-חברתיים. בגיל הרך הילד לומד לזהות את צרכיו ומפתח טעם אישי במזון. תהליך זה מושפע מאיכות המזון שהוא צורך, מכמותו ומדרך הגשתו. רצוי שהצוות החינוכי יקפיד לאכול עם הילדים. לארוחה משותפת עם מבוגר המשמש דוגמה אישית ודגם לחיקוי, יש חשיבות רבה בהעברת המסר החינוכי ובהפנמתו על ידי התלמידים.

לארוחה יש גם היבטים בריאותיים ואסתטיים. ככל שהדבר נתון להחלטת המוסד החינוכי, הצוות החינוכי נדרש להתייחס בשיקול דעת לבחירת המזון ולגיוונו כדי לאפשר פיתוח טעם אישי ושמירה על כמות מאוזנת שצריכה להיות מותאמת אישית לכל ילד. בגני הילדים מוטלת אחריות מוגברת על הגנת ועל הסייעת בשל גילם הרך של הילדים. צוות הגן נדרש לגלות עירנות לשינויים קיצוניים החלים בהרגלי האכילה של הילדים. התנהגות חריגה (אי-אכילה או אכילה מופרזת) דורשת בדיקה, הסבת תשומת לבם של ההורים, ובמקרים חריגים - הפניית ההורים ליעוץ של גורם מקצועי.

תלמידים בעלי רגישויות לרכיבי מזון מסוימים חייבים לבדוק את תכולת המזון והשתייה המוצעת להם בהזנה או ברכישה לפני צריכתם.

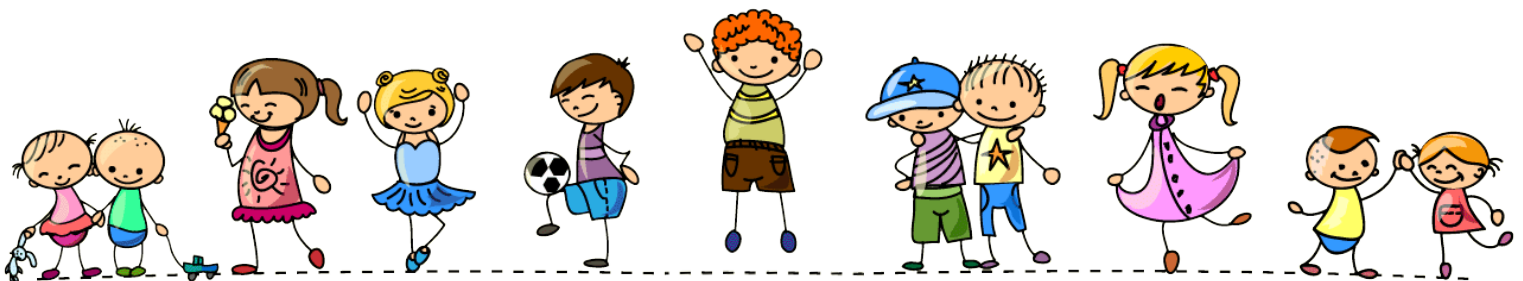
לרשות בתי הספר וגני הילדים עומד כוח אדם מקצועי להכשרת הצוות החינוכי, וכן תכניות שונות בתחום התזונה שאפשר להיעזר בהן כבסיס לתהליך הלמידה וכדרך להטמעתו.

(מתוך: חוזר מנכ"ל הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות חינוך תשס"ז/3)

נספח מס. 6 תכנית "אמירים" - דוגמאות לקורסי העשרה הנלמדים בחטיבות הצעירות ובכיתות א'-ב'

30. פיתוח חשיבה מתמטית	1. תרבויות – צרפת, רוסיה וספרד
31. סיפור ויצירה	2. כל אחד יכול לקפל
32. חוקרים סביבה – הקמת גינה אקולוגית	3. מסביב לעולם
33. חוקרים צעירים סביב העולם	4. מכשפות, דרקונים ומפלצות
34. מדע במטבח	5. חוקרים תרבויות מסביב לעולם
35. חלון לנוף	6. בתים בעולם
36. חיות מפטפטות	7. הכרת חומרים
37. מתמטיקאי צעיר	8. בממלכת האגדות
38. בובטרון	9. מגלים עולם
39. מסע בין הדפים	10. אמנות אקולוגית
40. עולם המים	11. אוריגאומטריה
41. משחקי חשיבה	12. הכימאי במטבח
42. אומנות בראי המקרא	13. אמנות העץ
43. בעולם הדמיון	14. דרמה
44. איך צמח גדל?	15. צבע בטבע
45. הכול מדוד	16. סיפורו של תכשיט (היסטוריה, אמנות, מדעים)
46. עולם הצלילים	17. תלויים בתופעות טבע (מדע)
47. עולם הפרחים	18. חמשת החושים
48. גילויים והמצאות	19. כללי המשחק
49. שביל חוצה ישראל	20. שוליית הקוסם
50. עולמם של בעלי החיים	21. חלון לנוף
51. פיתוח מנהיגות באמצעות אמנויות לחימה	22. צרפתית
52. הקומיקס שלי	23. למה לא צ'יפס ושניצל
53. צורות מסתתרות בטבע	24. מתמטיקאים צעירים
54. פילוסופיה לילדים	25. מדעים – חומרים בסביבה
55. לגעת באמנות	26. אמנות קו לקו
56. סיפורי חז"ל	27. תופעות מדעיות בסיפורים
57. צלילים ומקצבים - מה הם מספרים	28. תאטרון בובות
58. מצליל לתזמורת	29. צילום – בעין המצלמה

נספח מס. 7 תכנית ההשתלמות למדריכים בתכנית ההעשרה

בגני הילדים

א. מבוא לחינוך: תהליכים התפתחותיים בגיל הרך וגישה חינוכית

המעבר מהבית למסגרת החינוכית - קשיים ואתגרים

תהליכי ההתפתחות: הפרידה מההורים, הסתגלות למסגרת החינוכית, התפתחות העצמאות, תהליכי חיברות, הכרת חוקים חברתיים, ויסות ההתנהגות, תהליכים חברתיים בקבוצת בני הגיל, חיזוק תחושת השייכות, המשחק הסוציודרמטי וחיבתו להתפתחות בכל התחומים

גישה חינוכית: אינטראקציה איכותית מבוגר-ילד וחיבתו להתפתחות רגשית חברתית, חיזוקים חיוביים בתהליכי סוציאליזציה, חיזוק תחושת המסוגלות של הילד, עידוד שיתוף הפעולה עם החברים והגברת האמפטיה בקרב הילדים

ב. השדה החינוכי: תיאוריה ופרקטיקה

היכרות עם החוברת "קווים מנחים לעשייה חינוכית בגני הילדים: פרקים נבחרים יישום לעבודת ההדרכה"

ג. סדנאות המעשה החינוכי

עבודה בקבוצה קטנה: התנסות עם תוכן מנושאי ההדרכה פתרון קונפליקטים בין ילדים: תיאורי מקרה והמלצות על דרכי התמודדות קשר עם הורים: מיומנויות תקשורת

בביה"ס היסודי

א. מבוא לחינוך והוראה

תהליכים חברתיים בקבוצת הגיל

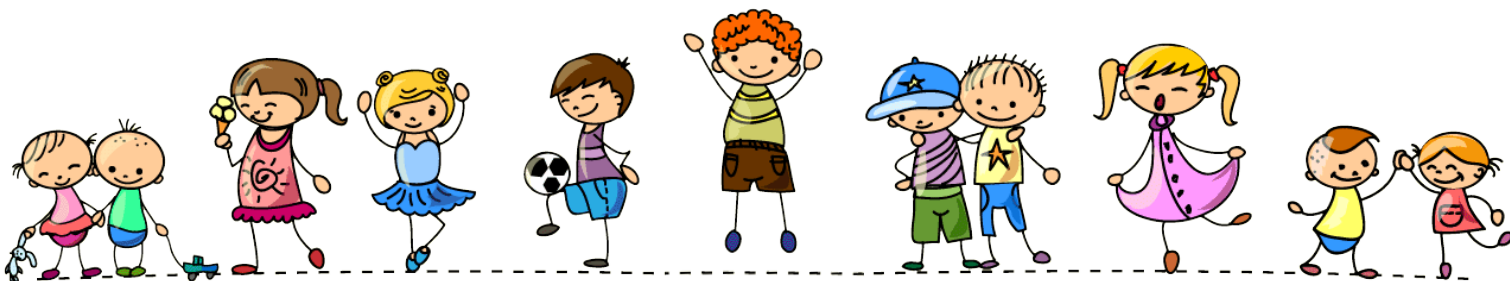
תהליכי הוראה-למידה עפ"י קבוצות הגיל, גורמי ההנעה בקרב ילדים בגיל ביה"ס היסודי, סוגיות בפסיכולוגיה של ילדים

ב. שדה החינוכי - תיאוריה ופרקטיקה

תיאוריות חינוכיות והשפעתן על המעשה החינוכי, היבטים קוגניטיביים בהוראה ובהדרכה, שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים, ניהול דיון בקבוצה

ג. סדנאות - המעשה החינוכי

התנסות בהפעלת קבוצות ובאינטראקציה בין אישית, התמודדות עם קונפליקטים בקבוצה, התנסות בהקניית חומר לימודי

נספח מס. 8 מתווה הפעולה ברמת יישוב

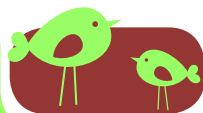
הקמת ועדת היגוי יישובית

מפקחים:
1. מפקח כולל
2. מפקח חנ"מ
3. מפקחות גני ילדים

נציגי מנהלים וגננות
מהמוסדות החינוכיים
בהם מופעלת התכנית

נציגי הזכין:
1. מרכז איזור
2. רכז יישובי

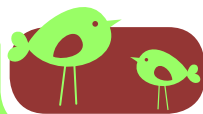
נציגים נוספים:
שפ"י, מתי"א
נציגי הורים

תכנון:
בניית התכנית היישובית בהתאם
ליעדי המשרד, למרכיבי התכנית
למדיניות הכוללת של

ביצוע:
הוועדה תלווה את ביצוע התכנית
במהלך השנה ותוודא את השגת
המטרות

בקרה והערכה:
הגדרת תפוקות איכותיות וכמותיות
ומעקב אחר מידת השגתן

ועדת היגוי מוסדית

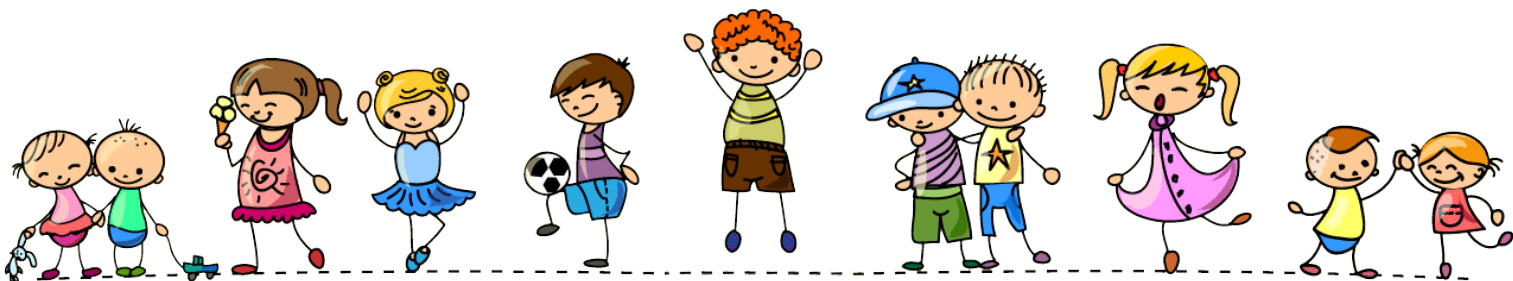
ועדת היגוי מוסדית

בית ספר

בית ספר

גן

גן

העשרה בתום יום הלימודים לגילאי 3-9

מתווה הפעולה ברמת בית ספר

נספח מס. 9

